

ਧਾਰਮਿਕ ਗਿਆਨ RELIGIOUS KNOWLEDGE

ਜਮਾਤ- ਛੇਵੀਂ

CLASS- 6

**ਜੇ ਸਾਡਾ ਮਨ ਤਕੜਾ ਹੋਵੇਗਾ,
ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ
ਰਖਵਾਲੀ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ।**

**If our mind is strong,
only then we will be able to
protect our country.**

ਹੁਕਮ

**ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
Sri Satguru Jagjit Singh Ji**

ਧਾਰਮਿਕ ਗਿਆਨ

RELIGIOUS KNOWLEDGE

ਜਮਾਤ- ਛੇਵੀਂ

CLASS- 6

ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ

**NAMDHARI DARBAR
SRI BHAINI SAHIB**

ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ - 2021
ਗਿਣਤੀ- 500

Second Edition - 2021
500

ਕੀਮਤ :

Price :

ਛਾਪਕ :

Printer :

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :
ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ
ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ-141126

Publisher :
Namdhari Darbar
Gurdwara Sri Bhaini Sahib
Ludhiana, Punjab - 141126

ਭੂਮਿਕਾ

ਇਹ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਮਨੋਰਥ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੁਭ ਅਮਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਝਾਅ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਹੋਵੇਗਾ।

PREFACE

This text book has been prepared as per the *Hukam* of Sri Satguru Ji. The purpose behind this is to connect children with Gurbani, history and good deeds.

If there are any Important suggestions for this textbook, they are welcome for the next edition.

ਪ੍ਰਿੰ. ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ
Pr. Satwant Kaur
ਸੰਪ: 92125-94349

ਤਤਕਰਾ

INDEX

1) ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ	Japji Sahib06
2) ਰਹਿਤਨਾਮਾ	Rahitnama42
3) ਕਵਿਤਾ	Poem46
4) ਸਰਵਨ ਕੁਮਾਰ	Sarvan Kumar48
5) ਪ੍ਰੇਮਾ ਕੋੜੀ	Prema, The Leper52
6) ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ	Sacha Sanda56
7) ਸ਼ਹੀਦ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ	Shaheed Wariyam Singh60
8) ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਕਵਾ	Sant Mihan Singh's Paralysis62
9) ਸ਼ਰਦਾਈ ਦਾ ਅਨੰਦ	Enjoyment of Shardayi64
10) ਸ਼ਬਦ	Shabad66
11) ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ	Etiquette of bathing after going to Lavatory67
12) ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ	Etiquette of Kirtan68

**ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਅਤੇ
ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ**

**Sri Satguru Nanak Dev Ji
and Bhai Mardana Ji**

ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ Japuji Sahib

ੴ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਥਾਂ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
God is Universal and He is present everywhere.

ਸਤਿਨਾਮੁ

ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸੱਚਾ ਹੈ।
'Truth' is His Name.

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ

ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਥਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।
He is the Creator of the universe and is present everywhere.

ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ

ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ, ਉਸਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਨਹੀਂ।
He has no fear, He has no envy.

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ

ਉਸਦਾ ਸਰੂਪ ਕਾਲ ਭਾਵ ਮੌਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਜੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਉਹ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

He is timeless, free from the cycle of life and death and is not
born in any particular form; He Himself is His own Creator.

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਐਸਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

God (of the above-mentioned characters) can be obtained by the
blessings of the *Guru* (true and enlightened spiritual master).

॥ ਜਪੁ ॥

ਇਹ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

Jap (Chant) This is the name of this prayer.

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥

ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜੁਗਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ
ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਹੁਣ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

Satguru Nanak says that God has been there since the beginning,
He was there in the past before the ages, and is there in the
present ages and He will continue to exist beyond the future ages as well.

ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥

ਸੋਚ (ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿਕ ਕਿਰਿਆ) ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਸੁੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਭਾਵੇਂ
ਮਨੁੱਖ ਲੱਖ ਵਾਰ ਬਾਹਰੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇ।
ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਜੀਵ ਲੱਖਾਂ ਸੋਚਾਂ ਸੋਚਦਾ ਰਹੇ।

One cannot obtain the purity of mind by outwardly cleaning
oneself (taking bath) millions of times,
or by imagining about Him millions of times.

ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥

ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਵੀ ਮਨ ਨੂੰ ਵਾਸ਼ਨਾ ਵਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਚਾਹੇ ਇੱਕ ਤਾਰ
ਇੱਕ ਰਸ ਲਿਵ ਲਾਈ ਰੱਖੇ।

One cannot obtain inner peace even by practising outward silence
and remaining absorbed in deep concentration.

ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ॥

ਐ ਭੁਖਿਆ! ਜੇ ਤੂੰ ਚੌਦਾਂ ਲਕਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾਰਥ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਵੀ ਤੇਰੀ ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰਦੀ।
The greedy person is not satisfied, even on acquiring everything.

ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਸਿਆਣਪਾਂ ਹੋਣ, ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣੀ।
Even if one knows a million manipulative tricks, none of them will
work in front of God.

ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥

ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਸੱਚਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚਲੀ ਝੂਠ ਦੀ ਕੰਧ ਕਿਵੇਂ ਟੁੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ?
How can one become truthful and demolish the wall of falsehood
(which separates oneself from truth)?

ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਧੁਰੋਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ
ਵਿੱਚ ਚਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਚਿਆਰ ਹੋਈਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਚਲਣ ਨਾਲ ਸੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
Satguru Nanak says that it is written (a definite rule) that only by
accepting the will of God, one becomes truthful.

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਆਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਹੁਕਮ ਦਾ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ।

Everything is created by the Command of God,
His Command cannot be described.

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ॥

ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

All life forms come into being by His Command,
and all obtain their glory by His Command.

ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ ॥

ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨੀਚ ਗੁਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁਖ ਪਾਈਦਾ ਹੈ।

It is under His Command that some people acquire good virtues,
while others acquire inferior ones,
It is according to one's destiny written by His Command that one
experiences pain and joy.

ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ ॥

ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

It is with His Command that some are rewarded with blessings,
while others continue to go through the cycle of life and death.

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੇ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ ॥

ਸਭ ਕੁਝ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Everyone is bound by His Command, nothing is outside
(independent of) the bounds of His Command.

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਦਾਂ ਹੈ, ਉਹ ਫਿਰ ਹਉਮੈ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ ਭਾਵ ਉਹ ਫਿਰ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

Satguru Nanak says that one who understands this (that is, one
who accepts the universally applicable Command of God),
gets rid of one's ego.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥

ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

One who is capable, sings the praise of God.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥

ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਦਿੱਤੀ ਦਾਤ ਨੂੰ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some sing His blessings, considering them as His symbol (blessings).

ਗਾਵੈ ਕੇ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈਆ ਚਾਰ ॥

ਕੋਈ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਵਡਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some sing His virtues and His splendid prestige.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖਮੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some try to sing the difficult task of God's praise through one's intellect.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਸਾਜਿ ਕਰੇ ਤਨੁ ਖੇਹ ॥

ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਸਰੀਰ ਸਾਜ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਖ ਕੇ, ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some sing His praise that He gives life and takes it away.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਜੀਅ ਲੈ ਫਿਰਿ ਦੇਹ ॥

ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਝ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿੰਦ ਕੱਢ ਕੇ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।
Some sing His praise that He takes life away, and then restores it in another form.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਜਾਪੈ ਦਿਸੈ ਦੂਰਿ ॥

ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੂਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਦੂਰ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ।
Some sing that He is very far and distant.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਵੇਖੈ ਹਾਦਰਾ ਹਦੂਰਿ ॥

ਪਰ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਸਭ ਥਾਈਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਸਭ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।
While some sing that He is close and present everywhere, and is watching everyone.

ਕਥਨਾ ਕਥੀ ਨ ਆਵੈ ਤੋਟਿ ॥

ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਤ ਵਿੱਚ ਕਥੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।
There is no limit to the descriptions that have been stated in His praise.

ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਥੀ ਕੋਟੀ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥

ਭਾਵੇਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਥਨਹਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਕਥਨੀਆਂ ਕਰੋੜਾਂ ਵਾਰ ਕਹੀਆਂ ਹਨ।
Millions have given millions of descriptions, millions of times (in His praise).

ਦੇਦਾ ਦੇ ਲੈਦੇ ਥਕਿ ਪਾਹਿ ॥

ਦੇਣਹਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇਂਦਾ ਹੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਲੈਣਹਾਰ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
The giver God continues to give, even when the receiver tires of receiving.

ਜੁਗਾ ਜੁਗੰਤਰਿ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥

ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਜੁਗਾਂ-ਜੁਗਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਪਦਾਰਥ ਖਾਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।
Throughout the ages and eras, all the worldly creatures have been feeding on the blessings (wealth) bestowed by God.

ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਰਾਹੁ ॥

ਜਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

His Command is the only force, which drives the Universe on its path.

ਨਾਨਕ ਵਿਗਸੈ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ ਉਸਦੇ ਬਲ ਨੂੰ ਕੌਣ ਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that who can praise the virtues of the carefree and ever-cheerful God?

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੁ ਨਾਇ ਭਾਖਿਆ ਭਾਉ ਅਪਾਰੁ ॥

ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪ ਬੇਅੰਤ ਹੈ।

God is existent forever, His name is 'True', His language is 'Love' and He is limit-less.

ਆਖਹਿ ਮੰਗਹਿ ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ ॥

ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਦਾਤਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ਦਾਤਾਂ ਦੇਹ, ਉਹ ਦਾਤਾਰ ਦਾਤਾਂ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।
Everyone seeks blessings from Him and the benefactor God grants them.

ਫੇਰਿ ਕਿ ਅਗੈ ਰਖੀਐ ਜਿਤੁ ਦਿਸੈ ਦਰਬਾਰੁ ॥

ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੀ ਭੇਟਾ ਉਸ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਏ? ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਸਦਾ ਦਰਬਾਰ ਦਿੱਸ ਪਵੇ।
Then, what can one offer Him, to realise His 'True abode'?

ਮੁਹੋਂ ਕਿ ਬੋਲਣੁ ਬੋਲੀਐ ਜਿਤੁ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥

ਅਸੀਂ ਮੂੰਹੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਬੋਲੀਏ, ਜਿਸ ਬੋਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕਰਕੇ ਹਰੀ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੇ।
What should be spoken, hearing which the God should love us?

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸਚੁ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਉਹ ਭੇਟਾ ਹੈ ਸੱਚੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਦੇ ਬੋਲ ਹੀ ਬੋਲਣ ਜੋਗ ਹਨ ਭਾਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉਠ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਹੀ ਉਤਮ ਕਾਰਜ ਹਨ ।

Meditating during the divine time of *Amrit Vela* (hours before the dawn) is that offering; Chanting the True Name of God, while remembering His Greatness, are those deeds.

ਕਰਮੀ ਆਵੈ ਕਪੜਾ ਨਦਰੀ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥

ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਕੱਪੜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

With good actions, the 'cloth' (meaning human body) is obtained, and with the Grace of God, one obtains enlightenment.

ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਆਪੇ ਸਚਿਆਰੁ ॥ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਉਹ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੀ ਹੈ।
Satguru Nanak says that we should consider that everything is the God Himself.

ਥਾਪਿਆ ਨ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਨ ਹੋਇ ॥

ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਥਾਪਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਬਣਾਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।
God can neither be established nor be created by anyone.

ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਇ ॥

ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੈ।
He is Immaculate and Pure by Himself.

ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ ॥

ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਮਰਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਹੀ ਮਾਣ ਪਾਇਆ ਹੈ।
Those who serve Him, have obtained respect.

ਨਾਨਕ ਗਾਵੀਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਉ ਅਸੀਂ ਵੀ ਐਸੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਈਏ।
Satguru Nanak asks everyone to join in and sing the praises of God, the treasure trove of all virtues.

ਗਾਵੀਐ ਸੁਣੀਐ ਮਨਿ ਰਖੀਐ ਭਾਉ ॥

ਆਉ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਈਏ ਤੇ ਸੁਣੀਏ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਟਿਕਾਈਏ।
Sing and listen to the praises of God and fill the mind with His love,

ਦੁਖੁ ਪਰਹਰਿ ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥

ਜੇ ਜੀਵ ਐਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੁੱਖ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
which fills one's heart with happiness and rids one of all the suffering.

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥

ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਥਾਈਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

The Naam and the knowledge of God can be obtained only through the Guru, it is only through the Guru that one gains the belief that God is present everywhere.

ਗੁਰੁ ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ ॥

ਗੁਰੂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸ਼ਿਵ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਹੀ ਗੋਰਖ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਾਈ ਪਾਰਬਤੀ ਹੈ।
Guru Himself is Shiva, He Himself is Gorakh as well as Brahma and He Himself is mother Parvati.

ਜੇ ਹਉ ਜਾਣਾ ਆਖਾ ਨਾਹੀ ਕਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥

ਜੇ ਮੈਂ ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਜਾਣ ਵੀ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕਥਨ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

Even if I realise the greatness of Guru, I cannot describe Him; He cannot be described in words.

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥

ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਮਝਾ ਦਿਓ ਕਿ
O Guru ji ! make me understand one thing

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੇ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥

ਸਾਰਿਆਂ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਰ ਨਾ ਜਾਏ।
that there is only one Giver God for all beings, and that I should never forget Him.

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ ॥

ਜੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦਾ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਨੁਾ ਕੇ ਵੀ ਕੀ ਕੀਤਾ?
Taking a dip in the holy waters of a pilgrimage is worthwhile only if it pleases God;
but if He is not pleased, what achievement is there in taking the dip?

ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ ॥

ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਣਾਈ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
The more I see the Creation of God, I realise that no one
achieves anything without *karma* (a person's own actions).

ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥

ਜੀਵ ਦੀ ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਰਤਨ, ਜਵਾਹਰ ਅਤੇ ਮਾਣਕ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਦੇ, ਜੇ ਇਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਣ ਲਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
The human mind has the knowledge of rubies, gems and jewels
(invaluable morals and ethics),
but one doesn't get them until the teachings of the *Guru* are followed.

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥

ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਮਝਾ ਦਿਓ ਕਿ
O Guru ji ! make me understand one thing

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੇ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥

ਸਾਰਿਆਂ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਰ ਨਾ ਜਾਏ।
that there is only one Giver God for all beings, and that I should never forget Him.

ਜੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੁਣੀ ਹੋਇ ॥

ਜੇ ਜੀਵ ਦੀ ਉਮਰ ਚਾਰ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੱਸ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਏ।
Even if one grows ten times older than the four ages,

ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥

ਨੌਂ ਖੰਡਾਂ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਤੁਰਦੇ ਹੋਣ।
Even if one is recognised across the world and is fan-followed by everyone,

ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇ ਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਲੇਇ ॥

ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਨਾਮ ਬਣਾ ਕੇ, ਜੱਗ 'ਤੇ ਜੱਸ ਅਤੇ ਸੋਭਾ ਖੱਟਦਾ ਹੋਵੇ।

Even if one is famous, popular and has made a name for oneself in the world,

ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਚਾਤ ਨ ਪੁਣੈ ਕੇ ॥

ਜੇ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੇਠ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਖਬਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣੀ।

Despite all that, if the person is not blessed by God, then no one gives any attention (to the unblessed person).

ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ ਕਰਿ ਦੋਸੀ ਦੇਸੁ ਧਰੇ ॥

ਉਹ ਕੀੜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੀੜਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅੰਦਰ ਦੋਸ਼ੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾਏਗਾ।

Such a person is counted as a 'lowly worm within worms' and 'a sinner within sinners'.

ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿ ਗੁਣੁ ਕਰੇ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਗੁਣੁ ਦੇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨਿਰਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣ ਅਤੇ ਗੁਣਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੁਣ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that God grants virtues to the ignorant as well as to the knowledgeable ones.

ਤੇਹਾ ਕੋਇ ਨ ਸੁਠਈ ਜਿ ਤਿਸੁ ਗੁਣੁ ਕੋਇ ਕਰੇ ॥ ॥

ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਅੰਦਰ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕੇ।

No one in this world can grant virtues to the God.

ਸੁਣਿਐ ਸਿਧ ਪੀਰ ਸੁਰਿ ਨਾਥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਨ ਜੀਵ ਸਿੱਧ, ਪੀਰ, ਦੇਵਤੇ ਅਤੇ ਸੁਆਮੀ ਬਣਦੇ ਹਨ।

By listening to the God's Name (*Naam*), ordinary humans become mystics, spiritual teachers, demi-Gods, *yogic* masters.

ਸੁਣਿਐ ਧਰਤਿ ਧਰਲ ਆਕਾਸ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਆਸਰਾ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ।

Only by listening to *Naam*, one realises that earth and sky rely upon God.

ਸੁਣਿਐ ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਾਤਾਲ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੋਝੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਰੇ ਦੀਪਾਂ, ਲੋਕਾਂ, ਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

Only by listening to *Naam*, one realises that God is omni-present across continents, planets and nether (lower) worlds.

ਸੁਣਿਐ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਾਲੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਡਰਾ ਸਕਦੀ।

One who listens to *Naam*, does not fear death.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Satguru Nanak says that God's devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By listening to *Naam*, one's pain and sins are destroyed.

ਸੁਣਿਐ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਇੰਦੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵ ਸ਼ਿਵ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one can attain the status of *Shiva*, *Brahma* and *Indra*.

ਸੁਣਿਐ ਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਣ ਮੰਦੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮੰਦਾ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, even an evil person starts praising the God.

ਸੁਣਿਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਨਿ ਭੇਦ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one realises the path of unification with the God (enlightenment), and understands the mysteries of human body.

ਸੁਣਿਐ ਸਾਸਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ, ਸਿਮ੍ਰਿਤਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one understands the *Shastras*, *Smrities* and the *Vedas*.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
Satguru Nanak says that God's devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one's pain and sins are destroyed.

ਸੁਣਿਐ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਗਿਆਨੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸੱਚ, ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
By listening to *Naam*, truth, satisfaction and wisdom are obtained.

ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਮਾਨੋ ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੈ।
Listening to *Naam* is like taking a dip in the holy waters of sixty eight pilgrimages.

ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥

ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹ-ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one gets the same respect that is obtained after mastering education.

ਸੁਣਿਐ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਹਿਜੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one can easily focus (meditate) on God.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Satguru Nanak says that God's devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By listening to Naam, one's pain and sins are destroyed.

ਸੁਣਿਐ ਸਰਾ ਗੁਣਾ ਕੇ ਗਾਹ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

By listening to Naam, one obtains infinite wisdom.

ਸੁਣਿਐ ਸੇਖ ਪੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸ਼ੇਖ, ਪੀਰ ਅਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

The ones who listen to Naam, become wealthy, mystics and kings.

ਸੁਣਿਐ ਅੰਧੇ ਪਾਵਹਿ ਰਾਹੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵੀ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

By listening to Naam, even the blind find their way.

ਸੁਣਿਐ ਹਾਥ ਹੋਵੈ ਅਸਗਾਹੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

By listening to Naam, one understands the vastness of the world.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Satguru Nanak says that the devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By listening to Naam, one's pain and sins are destroyed.

ਮੰਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।

The state of a devotee who accepts (and develops faith on)

God's Name (Naam), is beyond description.

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪਛੁਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਥੋੜੀ ਕਹੀ ਹੈ।
One who tries to describe regrets the attempt later.

ਕਾਗਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣਹਾਰੁ ॥

ਲਿਖਣਵਾਲਾ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਕਲਮ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਅਵਸਥਾ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
No scribe can describe the state of a devotee on paper.

ਮੰਨੇ ਕਾ ਬਹਿ ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀਚਾਰ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
One can only thoughtfully discuss the state of mind of the
God's devotees.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unsullied by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੨॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
Only when one accepts it, one can understand it.

ਮੰਨੈ ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥

ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਜੀਵ ਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਅੰਦਰ ਈਸ਼ਵਰੀ ਗਿਆਨ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By realization of the God's Name, one's mind and intellect
gains spiritual knowledge.

ਮੰਨੈ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥

ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਭਵਨਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
By realizing *Naam*, one becomes aware of all universes.

ਮੰਨੈ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਨਾ ਖਾਇ ॥

ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਜੀਵ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ।
By realizing *Naam*, one is not stumbled down by immorality.

ਮੰਨੈ ਜਮ ਕੈ ਸਾਥਿ ਨ ਜਾਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਜਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਭਾਵ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਤੋਂ
ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By realizing *Naam*, one is absolved from the cycle of life and death.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unsullied by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੩॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Only when one accepts it, one can understand it.

ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

One who realizes *Naam*, does not face any hurdles of immorality.

ਮੰਨੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਜਾਇ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਖੱਟ ਕੇ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

One who realizes *Naam*, earns name, fame and departs from this world with respect.

ਮੰਨੈ ਮਗੁ ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰਿਕ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ।

One who realizes *Naam*, does not follow the ritualistic path.

ਮੰਨੈ ਧਰਮ ਸੇਤੀ ਸਨਬੰਧੁ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

One who realizes *Naam*, builds a direct relationship with righteousness.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unaffected by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੪॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Only when one accepts it, one can understand it.

ਮੰਨੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥

ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦੁਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

One who realizes *Naam*, finds the doors to enlightenment.

ਮੰਨੈ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
One who realizes *Naam*, reforms his family with faith in God.

ਮੰਨੈ ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਿਖ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਆਪ ਤਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਦਾ ਹੈ।
One who realizes God's Name, liberates himself and others.

ਮੰਨੈ ਨਾਨਕ ਭਵਹਿ ਨ ਭਿਖ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮੰਗਦਾ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦਾ।
Satguru Nanak says that one who realizes *Naam*, does not wander to beg.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unaffected by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੫॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
Only when one accepts it, one can understand it.

ਪੰਚ ਪਰਵਾਣ ਪੰਚ ਪਰਧਾਨੁ ॥

ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨ ਤੇ ਪਰਧਾਨ ਹਨ।

Those who are consciously associated with *Naam*, are accepted and lead the world.

ਪੰਚੇ ਪਾਵਹਿ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨੁ ॥

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਆਦਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
Such people are respected in the God's abode.

ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਰਾਜਾਨੁ ॥

ਰਾਜ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਸੋਭਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
They are respected in the royal courts as well.

ਪੰਚਾ ਕਾ ਗੁਰੁ ਏਕੁ ਧਿਆਨੁ ॥

ਇਨ੍ਹਾ ਪਰਵਾਨਿਤ ਜਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
These accepted people focus single-mindedly on the *Guru* only.

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਤੇ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰਾਂਗਾ।
If anyone claims of describing the actions of the Creator God,

ਕਰਤੇ ਕੈ ਕਰਣੈ ਨਾਹੀ ਸੁਮਾਰੁ ॥

ਪਰ ਕਰਤੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਸ ਦੀ ਲੀਲਾ ਬੇਅੰਤ ਹੈ।
one can never enumerate all the actions of the Creator.

ਧੌਲੁ ਧਰਮੁ ਦਇਆ ਕਾ ਪੂਤੁ ॥

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ ਧਰਮ ਹੈ, ਉਹ ਦਇਆ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।
The bull of righteousness (*dharma*/religion) carries the earth,
and is the son of mercy
(Mercy and compassion are the foundation of religion).

ਸੰਤੋਖੁ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ ॥

ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸੂਤ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
God has knit everything in place on earth through the patience.

ਜੇ ਕੋ ਬੁਝੈ ਹੋਵੈ ਸਚਿਆਰੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਚਾ ਇਨਸਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
One who understands this secret, becomes a true human.

ਧਵਲੈ ਉਪਰਿ ਕੇਤਾ ਭਾਰੁ ॥

ਬਲਦ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਭਾਰ ਹੈ?
How much weight does the bull carry?
(people used to think that a bull carries the weight of earth).

ਧਰਤੀ ਹੋਰੁ ਪਰੈ ਹੋਰੁ ਹੋਰੁ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਰ ਕਈ ਧਰਤੀਆਂ ਹਨ।

(Satguru Nanak says) There are many more planets beyond the planet earth.

ਤਿਸ ਤੇ ਭਾਰੁ ਤਲੈ ਕਵਣੁ ਜੋਰੁ ॥

ਉਸ ਭਾਰ ਥੱਲੇ ਕਿਹੜਾ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪੁਰਾਤਨ ਮਿੱਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਧਰਤੀ ਬਲਦ ਦੇ ਸਿੰਗਾ ਤੇ ਖੜੀ ਏ ਤਾਂ ਬਲਦ ਕਿਸ ਤੇ ਖੜਾ ਏ)

What holds the weight of those planets?

(The universe is held in place by righteousness)

ਜੀਅ ਜਾਤਿ ਰੰਗਾ ਕੇ ਨਾਵ ॥

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਜਾਤੀਆਂ, ਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵ ਹਨ।

People of several castes, creed, colour and names inhabit the earth,

ਸਭਨਾ ਲਿਖਿਆ ਵੁੜੀ ਕਲਾਮ ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਦਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਲਮ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਕਰਤਾ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

their destiny has been written by the God Himself.

ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥

ਹੋਰ ਕੌਣ ਇਹ ਲੇਖਾ ਲਿਖਣਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

Who else knows how destiny is written?

ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਕੇਤਾ ਹੋਇ ॥

ਜੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੋ ਜਾਏਗਾ? ਭਾਵ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

How much extensive would be that account (of destiny), if it is ever to be written?

ਕੇਤਾ ਤਾਣੁ ਸੁਆਲਿਹੁ ਰੂਪੁ ॥

ਉਸਦਾ ਕਿੰਨਾ ਬਲ ਹੈ, ਕਿੰਨਾ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਹੈ।

How powerful is He, how much impressive is His form?

ਕੇਤੀ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਕੌਣੁ ਕੂੜੁ ॥

ਕਿੰਨੀ ਦਾਤ ਹੈ, ਕੌਣ ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ- ਮਿਣਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

How much generous is He,
who can keep an account of this?

ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ ॥

ਇੱਕ ਬਚਨ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੇ ਸਾਰਾ ਪਸਾਰਾ ਪਸਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

With just one word, He has created everything.

ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ॥

ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਖਾਂ ਦਰਿਆ ਵਹਿਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ।

He is the source of millions of rivers.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਾਕਤ ਹੈ?

I am not capable of understanding the phenomenal nature of
Your universe.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।

Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੬॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।

O formless God ! You are eternal.

ਅਸੰਖ ਜਪ ਅਸੰਖ ਭਾਉ ॥

ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਤੈਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Countless people repetitively meditate on You, countless others
love you

ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤਪ ਸਾਧ ਰਹੇ ਹਨ।

Countless people pray to You, while countless others are
performing disciplined spiritual practice.

ਅਸੰਖ ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

Countless people are reciting various scriptures.

ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਵਲੋਂ ਉਦਾਸ ਰਹਿ ਕੇ ਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

Countless Yogis have detached themselves from worldly affairs.

ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਐਸੇ ਭਗਤ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

There are countless devotees, who are discussing about the virtues and knowledge of the God.

ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ ਦਾਤਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਦਾਤੇ ਹਨ।

There are countless pious people as well as countless generous ones.

ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਸੂਰਮੇ ਹਨ, ਜੋ ਯੁਧ ਵਿੱਚ ਸਸਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਟਾਂ ਸਹਾਰਦੇ ਹਨ।

There are countless warriors, who endure the onslaught of war weapons.

ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਐਸੇ ਮੋਨੀ (ਚੱਪ ਰਹਿਨ ਵਾਲੇ) ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਰਸ ਸਮਾਧੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

Countless people practice silence and remain in deep meditation.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਾਕਤ ਹੈ?

I am not capable of understanding the phenomenal nature of Your universe.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।
I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।
Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੭॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।
O formless God ! You are eternal.

ਅਸੰਖ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਘੋਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਮਹਾਨ ਅੰਨ੍ਹੇ ਅਤੇ ਮੂਰਖ ਹਨ।
There are countless spiritually blind and foolish people.

ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਰਾਮਖੋਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਬਿਗਾਨਾ ਹੱਕ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਚੋਰ ਹਨ।
Countless people steal and cheat others.

ਅਸੰਖ ਅਮਰ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਜੋਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕਰਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
Countless people rule forcibly and die.

ਅਸੰਖ ਗਲਵਢ ਹਤਿਆ ਕਮਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਗਲ ਵੱਢ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੂਨੀ ਹਨ।
Countless people murder and butcher by beheading.

ਅਸੰਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪਾਪੀ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਇੱਥੋਂ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
Countless people commit sin and die.

ਅਸੰਖ ਕੂੜਿਆਰ ਕੂੜੇ ਫਿਰਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਝੂਠੇ ਝੂਠ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
Countless liars remain busy in living a life of deception.

ਅਸੰਖ ਮਲੇਫ ਮਲੁ ਭਖਿ ਖਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਐਸੇ ਖੋਟੀ ਮੱਤ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਗੰਦਗੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।
Countless people with degraded intellect eat dirt.

ਅਸੰਖ ਨਿੰਦਕ ਸਿਰਿ ਕਰਹਿ ਭਾਰੁ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਨਿੰਦਕ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।
Countless cynics carry the weight of criticism upon themselves.

ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰੇ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।
Satsguru Nanak says that I have only reflected on these ideas.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।
I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।
Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੮॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।
O formless God ! You are eternal.

ਅਸੰਖ ਨਾਵ ਅਸੰਖ ਥਾਵ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਥਾਂ ਹਨ।
You (The God) are known by countless names and places.

ਅਗੰਮ ਅਗੰਮ ਅਸੰਖ ਲੋਅ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜੀਵ ਨਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ।
There are countless universes (created by You), where no one has ever reached.

ਅਸੰਖ ਕਹਹਿ ਸਿਰਿ ਭਾਰੁ ਹੋਇ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੈਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰਾ ਆਖਿਆਂ ਵੀ ਸਿਰ ਤੇ ਭਾਰ ਹੀ ਚੜਦਾ ਹੈ।
Even referring to Your Creations as countless, is like carrying the weight on one's head (meaning, the expression of 'countless' is also far from reality).

ਅਖਰੀ ਨਾਮੁ ਅਖਰੀ ਸਾਲਾਹ ॥

ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Words call out Your name and it is through words that Your praise is sung.

ਅਖਰੀ ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ ॥

ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੀਤ ਤੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

It is through words that knowledge is obtained, it is through words that the praises of Your virtues are sung.

ਅਖਰੀ ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ ॥

ਬਾਣੀ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

It is through Words that one writes and speaks languages.

ਅਖਰਾ ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾਣਿ ॥

ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮੱਥੇ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Words narrate one's destiny.

ਜਿਨਿ ਏਹਿ ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ ॥

ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਅੱਖਰ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲੇਖ ਨਹੀਂ।

The one (God) who has written these (words of destiny), is Himself free of destiny.

ਜਿਵ ਫੁਰਮਾਏ ਤਿਵ ਤਿਵ ਪਾਹਿ ॥

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੁਕਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵ ਦੁਖ ਸੁਖ ਭੋਗਦੇ ਹਨ।

Humans experience emotions (both happiness and sadness), as per the Command of God.

ਜੇਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇਤਾ ਨਾਉ ॥

ਜੋ ਕੁਝ ਹਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਭ ਨਾਮ ਰੂਪ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।
Whatever God has done, He has done it through *Naam*.

ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਹੀ ਕੋ ਥਾਉ ॥

ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।
There is no place without Your *Naam*.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਾਕਤ ਹੈ?
What capacity do I have to reflect on the phenomenal nature of
Your Creation?

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।
I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।
Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੯॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਇਸਥਿਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।
O formless God ! You are eternal.

ਭਰੀਐ ਹਥੁ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ॥

ਜੇ ਹੱਥ, ਪੈਰ ਆਦਿਕ ਅੰਗ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਲਿਬੜ ਜਾਏ।
When hands, feet or the body becomes dirty,

ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥

ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਤਿਆਂ ਉਹ ਮੈਲ ਉੱਤਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
the dirt is washed away with water.

ਮੂਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜ ਹੋਇ ॥
ਜੇ ਕੋਈ ਕੱਪੜਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਾਲ ਗੰਦਾ ਹੋ ਜਾਏ।
When cloth gets soiled with urine,

ਦੇ ਸਾਬੂਣ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ ॥
ਤਾਂ ਸਾਬੂਣ ਲਾਇਆਂ ਉਹ ਧੋਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
it is washed with soap.

ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥
ਜੇ ਮੱਤ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਏ।
When the intellect gets fully spoiled with sins,

ਓਹੁ ਧੋਏ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥
ਤਾਂ ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
the sins are washed by deeply meditating on *Naam*.

ਪੁੰਨੀ ਪਾਪੀ ਆਖਣੁ ਨਾਹਿ ॥
ਕੇਵਲ ਆਖਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੁੰਨੀ ਤੇ ਪਾਪੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।
Just by saying, one does not become a saint or a sinner.

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਣਾ ਲਿਖਿ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥
ਜੀਵ ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕਰਮ ਕਰੇਗਾ, ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਸੰਸਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਕਰ ਕੇ ਨਾਲ
ਲੈ ਜਾਏਗਾ।

One accumulates and carries forward the fruits (results) of
one's own actions (*karma*).

ਆਪੇ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ ॥
ਜੀਵ ਤੂੰ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬੀਜਦਾ ਹੈ, ਓਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਫਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।
One reaps what one sows.

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥੨੦॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਹੀ ਜੀਵ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ
ਜੰਮਦਾ ਮਰਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that both birth and death occur, as per the
Command of God.

ਤੀਰਥੁ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ ॥

ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ, ਤਪੱਸਿਆ, ਦਇਆ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣਾ
Going on a pilgrimage, doing a disciplined spiritual practice,
being kind and doing charity (being merciful and generous),

ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥

ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਫਲ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੀ
ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
one can enjoy the fruits (of the above-mentioned actions), for
just a little while.

ਸੁਣਿਆ ਮੰਨਿਆ ਮਨਿ ਕੀਤਾ ਭਾਉ ॥

ਜਿਸਨੇ ਸੁਣਿਆ, ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ
Whosoever listens, realizes and loves God from the bottom of
one's heart,

ਅੰਤਰਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮਲਿ ਨਾਉ ॥

ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਤੀਰਥ ਉੱਤੇ ਮਲ-ਮਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।
they have cleansed themselves in the waters of their inner
pilgrimage.

ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।
All virtues are Yours, I have no virtues.

ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

ਬਿਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
Without virtues, one cannot practice devotion.

ਸੁਅਸਤਿ ਆਥਿ ਬਾਣੀ ਬਰਮਾਉ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ, ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਮਾਇਆ, ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈਂ।
O God ! may victory be Yours, You Yourself are illusion (Maya),
wisdom (scripture) and the creator.

ਸਤਿ ਸੁਹਾਣੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸੱਚ ਹੈਂ, ਸੁੰਦਰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਆਨੰਦ ਹੈ।
You are the eternal truth, magnificent and ever joyful.

ਕਵਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਵਣੁ ਕਵਣੁ ਥਿਤਿ ਕਵਣੁ ਵਾਰੁ ॥

ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਵੇਲਾ ਸੀ, ਕਿਹੜਾ ਵਕਤ ਸੀ, ਕਿਹੜੀ ਥਿੱਤ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਵਾਰ ਸੀ।
What was the occasion, time, date and day?

ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥

ਕਿਹੜੀ ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ
ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
in which season and month, did the formless God create this
world?

ਵੇਲ ਨ ਪਾਈਆ ਪੰਡਤੀ ਜਿ ਹੋਵੈ ਲੇਖੁ ਪੁਰਾਣੁ ॥

ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ, ਜੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲੱਭਣ।
The learned *Pandits* haven't found it;
they could have found it, only if it had been mentioned in the
Puranas.

ਵਖਤੁ ਨ ਪਾਇਓ ਕਾਦੀਆ ਜਿ ਲਿਖਨਿ ਲੇਖੁ ਕੁਰਾਣੁ ॥

ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜੇ ਕੁਰਾਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੇਖ
ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲੇ।
The learned *Qazis* couldn't find it as well;
they could have found it, only if it had been mentioned in the
Quran.

ਥਿਤਿ ਵਾਰੁ ਨਾ ਜੋਗੀ ਜਾਣੈ ਰੁਤਿ ਮਾਹੁ ਨਾ ਕੋਈ ॥

ਉਸ ਥਿੱਤ, ਵਾਰ, ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜੋਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।
No *Yogi* knows that date, day, season and month.

ਜਾ ਕਰਤਾ ਸਿਰਠੀ ਕਉ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ॥

ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਚੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ
ਹੈ।

Only the Creator God knows the time, when He created this
world.

ਕਿਵ ਕਰਿ ਆਖਾ ਕਿਵ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਉ ਵਰਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ ॥
ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਵੇਂ ਵਰਨਣ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

How can I praise His virtues, describe and know about them?

ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਇਕ ਦੂ ਇਕੁ ਸਿਆਣਾ ॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਧ ਸਿਆਣਾ, ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਹਿੰਦਾ
ਹੈ ਕਿ

*Satguru Nanak says that the wisest of the wise say in His
praise that*

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵਡੀ ਨਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ॥
ਉਹ ਸਾਹਿਬ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੀਤਾ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

*He is Great, His Naam is the Greatest,
and everything happens as per His will.*

ਨਾਨਕ ਜੇ ਕੋ ਆਪੋ ਜਾਣੈ ਅਗੈ ਗਇਆ ਨ ਸੋਹੈ ॥੨੧॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ
ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਪਾਏਗਾ।

*Satguru Nanak says that the one who self-praises oneself, will
not attain honour later on (in the court of God).*

ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥
ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਪਾਤਾਲ ਹੀ ਪਾਤਾਲ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਹੀ ਆਕਾਸ਼ ਹਨ।
There are millions of nether (lower) worlds and (higher) skies.

ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ ॥
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਆਖਰ ਸਾਰੇ ਥੱਕ ਗਏ, ਪਰ ਵੇਦ ਇੱਕ ਹੀ
ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

*Everyone has gone tired searching them, but none has found
the end of God's Creations;
however, the Vedas state one thing*

ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ ਅਸੁਲੁ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ॥

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰਿਖੀ, ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣ ਇੱਕ ਹੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

housands of sages, eighteen *Puranas* state only one real truth:

ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਤ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੇ ਹੋਇ ਵਿਣਾਸੁ ॥

ਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲੇਖਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲਿਖੀਏ, ਲੇਖਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਮੁੱਕ ਗਏ।

If there be any estimate (of the Creations of God), they could be documented;

in attempts to account for the Creations of God, the sages themselves passed away.

ਨਾਨਕ ਵਡਾ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੁ ॥੨੨॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਡਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ -ਆਪੇ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that the God is known as 'Great', and only He knows about Himself.

ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਿ ਏਤੀ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈਆ ॥

ਸਲਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਏਨੀ ਬੁੱਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾ ਲੈਣ

Several people have praised God, but they do not possess the intellect to understand Him.

ਨਦੀਆ ਅਤੈ ਵਾਹ ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥

ਜਿਵੇਂ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਭਾਵ ਸਮੁੰਦਰ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਗਤ ਵੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Like the rivers and water streams, which upon mixing with the ocean, cannot be recognised as distinct from the ocean (meaning, transform into the ocean itself; similarly the God's devotees immerse themselves in the God).

ਸਮੁੰਦ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਗਿਰਹਾ ਸੇਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ॥

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾ ਦਾ ਰਾਜ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਪਹਾੜ ਭੂਬੇ ਪਏ ਹਨ, ਭਾਵ ਅਪਾਰ ਧੰਨ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕ
Kings and Emperors, whose rule extends to the oceans, in which islands and places of immense wealth are located,

ਕੀੜੀ ਤੁਲਿ ਨ ਹੋਵਨੀ ਜੇ ਤਿਸੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰਹਿ ॥੨੩॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਨਾ ਵਿਸਰੇਂ ਉਹਨਾ ਸਾਮਣੇ ਉਹ ਸ਼ਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਲੋਕ
ਕੀੜੀ ਜਿਨ੍ਹੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ।

they do not hold the status of even an 'ant', in front of those - who do not forget God from their minds.

ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।

Endless are the God's virtues;
endless are those who speak about His virtues.

ਅੰਤੁ ਨ ਕਰਣੈ ਦੇਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਾਤਾਂ ਦਾ

Endless are His creations and blessings.

ਅੰਤੁ ਨ ਵੇਖਣਿ ਸੁਣਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਵੇਖਿਆਂ ਤੇ ਸੁਣਿਆਂ ਭੀ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

Even by seeing or hearing, His virtues cannot be estimated.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕਿਆ ਮਨਿ ਮੰਤੁ ॥

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸੋਚ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ।

One cannot understand the limits of God's thinking.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕੀਤਾ ਆਕਾਰੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।

There is no end to His creation.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪਾਰਾਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

There is no limit to His extent.

ਅੰਤ ਕਾਰਣਿ ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹਿ ॥
ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਤਰਲੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।
Several seek to know His limits.

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਪਾਏ ਜਾਹਿ ॥
ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।
But one cannot find His limits.

ਏਹੁ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥
ਇਸ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।
No one knows the limits.

ਬਹੁਤਾ ਕਹੀਐ ਬਹੁਤਾ ਹੋਇ ॥
ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ।
The more one describes (Him), the more He turns out to be.

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਰੂਚਾ ਥਾਉ ॥
ਉਹ ਸਾਹਿਬ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ
God is great and His abode is also great.

ਰੂਚੇ ਉਪਰਿ ਰੂਚਾ ਨਾਉ ॥
ਉਸ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਨਾਮ।
His *Naam* is even greater than the Great 'Him'.

ਏਵਡੁ ਰੂਚਾ ਹੋਵੈ ਕੋਇ ॥
ਜੇ ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ
If there be anyone else, as great as the God,

ਤਿਸੁ ਰੂਚੇ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ॥
ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕੇਗਾ।
only then one can understand the great God.

ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਜਾਣੈ ਆਪਿ ਆਪਿ ॥
ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਉਹ ਆਪ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
He Himself knows the extent of His Greatness.

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਦਾਤਿ ॥੨੪॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਤਾਂ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ।
Satguru Nanak says that God grants blessings, as per His kindness.

ਬਹੁਤਾ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਜਾਇ ॥

ਉਸਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।
His kindness is so great, that it cannot be fully described.

ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥

ਉਹ ਵੱਡਾ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਤਿਲ ਮਾਤਰ ਵੀ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ।
*He is the biggest giver,
He does not have even a slightest of greed.*

ਕੇਤੇ ਮੰਗਹਿ ਜੋਧ ਅਪਾਰ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਯੋਧੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।
Several warriors seek (beg) from Him.

ਕੇਤਿਆ ਗਣਤ ਨਹੀ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
The numbers (of those, seeking Him) cannot be imagined.

ਕੇਤੇ ਖਪਿ ਤੁਟਹਿ ਵੇਕਾਰ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਪ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
Several die after wasting their lives in immorality.

ਕੇਤੇ ਲੈ ਲੈ ਮੁਕਰੁ ਪਾਹਿ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਦਾਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
*Several take blessings from God,
and then refuse to acknowledge them.*

ਕੇਤੇ ਮੂਰਖ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਮੂਰਖ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਈ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
Several foolish continue to eat without gratitude.

ਕੇਤਿਆ ਦੁਖ ਭੁਖ ਸਦ ਮਾਰ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਐਸੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੁੱਖ ਤੇ ਭੁੱਖ ਦੀ ਮਾਰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।
Several suffer the torture of poverty and hunger.

ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ ॥

ਹੇ ਦਾਤੇ! ਇਹ ਵੀ ਤੇਰੀ ਹੀ ਦਾਤ ਹੈ।

O benefactor God ! that is also Your blessing/giving.

ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ ॥

ਕੈਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹਰੀ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Liberation from bondage is obtained by aligning with the will of God.

ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥

ਰਜ਼ਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਵੀ ਆਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

No one can state any way, other than accepting the will of God.

ਜੇ ਕੋ ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਮੂਰਖ ਕੁਝ ਆਖਦਾ ਹੈ।

If any fool states (differently),

ਉਹੁ ਜਾਣੈ ਜੇਤੀਆ ਮੁਹਿ ਖਾਇ ॥

ਉਹੀ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨੀਆਂ ਉਹ ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਭਾਣਾ ਨਾ ਮੰਨ ਕਸ਼ਟ ਸਹਿੰਦਾ ਹੈ।

The fool only later understands the suffering obtained (by not accepting the will of God).

ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ॥

ਹਰੀ ਆਪ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਹੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

God knows everything, and He Himself gives.

ਆਖਹਿ ਸਿ ਭਿ ਕੋਈ ਕੋਇ ॥

ਕੋਈ-ਕੋਈ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ

Some people say and acknowledge that

ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ॥

ਜਿਸਨੂੰ ਹਰੀ ਆਪ ਆਪਣੀ ਸਿਫਤ ਸਾਲਾਹ ਕਰਨੀ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ।

whoever is blessed by the God Himself to sing His praises,

ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ॥੨੫॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।

Satguru Nanak says that such a person is the King of Kings

ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਹੈ ਉਸਦਾ ਸੱਚਾ ਵਪਾਰ।

God's virtues are invaluable,
and invaluable is His dealings (in 'true' virtues).

ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰੀਏ ਅਮੁਲ ਭੰਡਾਰ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਜਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭੰਡਾਰ।

Invaluable are the sages who practice His trade,
and invaluable is His treasures.

ਅਮੁਲ ਆਵਹਿ ਅਮੁਲ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਸੌਦਾ
ਖਰੀਦ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

Invaluable are those who come to You (God),
invaluable are those who deal in truth with You.

ਅਮੁਲ ਭਾਇ ਅਮੁਲ ਸਮਾਹਿ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਜੋ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Invaluable are those who love you,
and invaluable are those who imbibe themselves in You.

ਅਮੁਲੁ ਧਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਦੀਬਾਣੁ ॥

ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਕਾਇਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਦਰਬਾਰ।

Invaluable is Your law (of righteousness),
and invaluable is Your court.

ਅਮੁਲੁ ਤੁਲੁ ਅਮੁਲੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥

ਅਣਮੁੱਲੀ ਹੈ ਤੇਰੀ ਤੱਕੜੀ ਅਤੇ ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਤੇਰੇ ਵੱਟੇ।

Invaluable are your weighing scales (justice),
and invaluable are the weights (parameters).

ਅਮੁਲੁ ਬਖਸੀਸ ਅਮੁਲੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥

ਤੇਰੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨੀਸ਼ਾਨ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ।

Invaluable are Your blessings,
and invaluable is Your recognition.

ਅਮੁਲੁ ਕਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥

ਤੇਰੀ ਰਹਿਮਤ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ।

Invaluable is Your grace,
and invaluable is Your command.

ਅਮੁਲੁ ਅਮੁਲੁ ਆਖਿਆ ਨ ਜਾਇ ॥

ਤੂੰ ਅਣਮੁੱਲ ਹੀ ਅਣਮੁੱਲ ਹੈਂ, ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

You are invaluablely invaluable,
it is difficult to narrate Your virtues.

ਆਖਿ ਆਖਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥

ਆਖਦੇ-ਆਖਦੇ ਉਸਦੀ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਵ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

While narrating Your virtues,
one gets engrossed in You.

ਆਖਹਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥

ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਾਠੀ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Even those who read the *Vedas* and *Puranas*,
praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਪੜੇ ਕਰਹਿ ਵਖਿਆਣ ॥

ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

Scholars also recite Your *Naam*,
and elaborate about You.

ਆਖਹਿ ਬਰਮੇ ਆਖਹਿ ਇੰਦ ॥

ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Brahma and *Indra* also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਗੋਪੀ ਤੈ ਗੋਵਿੰਦ ॥

ਗੋਪੀਆਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

The *Gopis* and (Lord) *Krishna* also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਈਸਰ ਆਖਹਿ ਸਿਧ ॥

ਸ਼ਿਵ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਵੀ ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(Lord) *Shiva* and the Hermits also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਕੇਤੇ ਕੀਤੇ ਬੁਧ ॥

ਸਾਰੇ ਬੁੱਧ ਜੋ ਤੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

All the planets that You have created, praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਦਾਨਵ ਆਖਹਿ ਦੇਵ ॥

ਦੈਂਤ ਅਤੇ ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Demons and demi-Gods also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵ ॥

ਦੇਵਤੇ, ਆਦਮੀ, ਮੁਨੀ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਜਨ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Demi-Gods, humans, sages and all devotees, praise Your virtues.

ਕੇਤੇ ਆਖਹਿ ਆਖਣਿ ਪਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਫਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Several praise Your virtues, and continue to try and praise You.

ਕੇਤੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠਿ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਂਦੇ-ਲਾਉਂਦੇ ਇਥੋਂ ਤੁਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

Several people have departed from earth while trying to estimate the extent of Your virtues

(Despite continuous efforts, the vastness of God could not be estimated).

ਏਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਰਿ ਕਰੇਹਿ ॥

ਜੇ ਤੂੰ ਏਨੇ ਹੀ ਹੋਰ ਬਣਾ ਦਵੇਂ, ਜਿੰਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਹਨ।

Even if You create the same number of people, as You had already created,

ਤਾ ਆਖਿ ਨ ਸਕਹਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥

ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਕੋਈ ਤੈਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

they will still fail to narrate Your vastness.

ਜੇਵਡੁ ਭਾਵੈ ਤੇਵਡੁ ਹੋਇ ॥

ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਵਿਸਥਾਰ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਓਡਾ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

You extend as much as You like.

ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that the true God knows everything.

ਜੇ ਕੇ ਆਖੈ ਬੋਲੁ ਵਿਗਾੜੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਬੜਬੋਲਾ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗੇ

If a bigmouth person tries to describe Him,

ਤਾ ਲਿਖੀਐ ਸਿਰਿ ਗਾਵਾਰਾ ਗਾਵਾਰੁ ॥੨੬॥

ਤਾਂ ਉਹ ਮੂਰਖਾਂ ਸਿਰ ਮੂਰਖ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

that person is counted as 'the foolish among the fools'.

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥

ਉਸਦਾ ਦਰ ਅਤੇ ਘਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸਭ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

What does His doorway, His abode look like?,
where He resides and takes care of all.

ਵਾਜੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਉੱਥੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰਾਗ ਅਤੇ ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

Several enchanting sounds resonate there,
and several musicians play different instruments.

ਕੇਤੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਰੀਅਨਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰਾਗਣੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਰਾਗੀ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

Several Ragas (melodies) alongwith their companions, sound
there; and several vocalists sing various melodies.

ਗਾਵਹਿ ਤੁਹਨੇ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ ॥

ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਅਗਨੀ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਮਰਾਜ ਵੀ ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

Air, water and fire sing (praise) about You, even Yama (the
demi-God of death) sings at Your doorstep.

ਗਾਵਹਿ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਹਿ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥

ਚਿਤ੍ਰ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਜੋ ਲਿਖਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ 'ਤੇ
ਧਰਮਰਾਜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੇਰਾ ਹੀ ਜੱਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Chitra and Gupt (the accountants of Karma), on whose report,
Yama examines (a person's actions), also sing Your praises.

ਗਾਵਹਿ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥

ਤੇਰੇ ਸਵਾਰੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਵ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤੇ ਦੇਵੀਆਂ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

The decorated Shiva, Brahma and the Goddesses, also sing
your praises.

ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥

ਆਪਣੇ ਤਖਤ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਇੰਦਰ ਵੀ ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

Seated on his throne, even Indra along with other dieties, sing
at Your doorstep.

ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ ॥

ਸਮਾਧੀ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਸਾਧ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।
Those in deep meditation and the knowledgeable sages, sing
about You.

ਗਾਵਨਿ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥

ਜਤੀ, ਸਤੀ, ਸੰਤੋਖੀ ਅਤੇ ਹਠੀ ਸੂਰਮੇ ਵੀ ਤੇਰਾ ਜਸ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।
The celibate, the faithful, the satisfied and the persevere brave
sing Your praises.

ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥

ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਮਹਾਂਰਿਖੀ ਜੋ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਵੇਦਾਂ ਸਮੇਤ ਤੈਨੂੰ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।
The learned and the knowledgeable sing Your praises, along
with the Vedas, in all ages.

ਗਾਵਹਿ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗਾ ਮਛ ਪਇਆਲੇ ॥

ਮੋਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਸਵਰਗ, ਮਾਤ-ਲੋਕ, ਅਤੇ ਪਾਤਾਲ ਤਿੰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ
ਮੋਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
Enchanting damsels/beauties, who fascinate in the heaven, on
earth and the nether world, are singing Your praises.

ਗਾਵਨਿ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥

ਤੇਰੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਰਤਨ ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਤੈਨੂੰ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।
The precious gems created by You, sing Your praises, along
with the sixty eight pilgrimages.

ਗਾਵਹਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ ॥

ਮਹਾਬਲੀ ਯੋਧੇ, ਸੂਰਮੇ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀਆਂ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
Powerful and brave warriors, and the four sources of creation
sing Your praises.

ਗਾਵਹਿ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਧਾਰੇ ॥

ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਖੰਡ ਅਤੇ ਚੱਕਰ, ਜੋ ਤੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਟਿਕਾ ਰੱਖੇ
ਹਨ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।
Planets, solar systems and galaxies established by you, sing
Your praises.

ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥
ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਰਸ ਵਾਲੇ ਉਹੀ ਭਗਤ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।
Only those devotees who imbibe themselves within You and
whom You like, sing Your praises.

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ ॥
ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।
(Satguru Nanak says) I cannot describe everyone who sings
Your praises, how much can I know?

ਸੇਈ ਸੇਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥
ਉਹ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਸਥਿਰ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਹੈ।
The true God is always present, His greatness is forever.

ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥
ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਹੁਣ ਵੀ ਹੈ, ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਭਾਵ
ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਰਚਨਾ ਰਚੀ ਹੈ।
God is present today and will continue to be there in the future
also (He is indestructible).

ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
ਜਿਸਨੇ ਕਈ ਰੰਗਾਂ, ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਨਸਾਂ ਦੀ ਮਾਇਆ ਰਚੀ ਹੈ।
He has created this illusory world of multiple colours and types

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੇ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਵ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥
ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀ ਰਜ਼ਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਚੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।
He looks at His creation, as per His wish.

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੇਈ ਕਰਸੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥
ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦਾ।
He does whatever He likes,
no one can command Him.

ਸੇ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁ ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥੨੭॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ, ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ,
ਜੀਵ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।
Satguru Nanak says that He is the King, King of the Kings and
everyone should abide by His will.

ਰਹਿਤਨਾਮਾ

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਲਿਖਤੁਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਹੋਰ ਸੰਬੁਹ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਭੈਣੀ ਦਾ, ਸੰਬੁਹ ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਬੁਲਾਈ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਨੀ ਜੀ।

ਹੋਰੁ ਰਹਿਤਨਾਮਾ ਸੰਬੁਹ ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਿਆ ਭੈਣੀ ਤੇ। ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਉਠ ਕੇ ਗੜਵਾ ਲਜਾਇ ਕਰ ਮਦਾਨੇ ਹੋਇ ਔਣਾ। ਦੇ ਵਾਰੀ ਗੜਵਾ ਮਾਜਨਾ। ਮਦਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਲਾਹਿ ਕੇ ਜਾਨਾ, ਦਾਤਨ ਕਰਨੀ, ਫੇਰ ਇਸ਼ਨਾਨੁ ਕਰਨਾ। ਬਾਣੀ ਪੜਨੀ, ਜੇ ਕੰਠ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾ ਕੰਠ ਕਰ ਲੈਣੀ ਸਰਬ ਮਾਈ ਬੀਬੀ ਸਰਬ ਬੁਢੇ ਬਾਲੇ ਨੇ। ਜਪੁ, ਜਾਪੁ, ਦੁਹਾ ਦੇ ਹਜਾਰੇ ਕੰਠ ਕਰਨੇ। ਰਹਿਰਾਸ, ਆਰਤੀ ਸੋਹਿਲਾ ਏਤਨੀ ਤਾ ਜਰੂਰ ਹੀ ਕੰਠ ਕਰਨੀ ਤੇ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖੁ ਸਭ ਨੇ ਰਖਨਾ। ਭਜਨੁ ਅਠੇ ਪਹਰ ਕਰਨਾ ਗੁਰੂ ਸਚੇ ਦਾ।

ਹੋਰੁ ਪਰਾਈ ਧੀ ਭੈਣ ਆਪਣੀ ਜਾਨਣੀ। ਪਰਾਇਆ ਹਕੁ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਗੇ ਹੀ ਲਿਖ ਛਡਿਆ ਹੈ “ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ ਉਸੁ ਸੁਅਰ ਉਸੁ ਗਾਇ”। ਜੇ ਕੋਈ ਭਜਨੁ ਪੁਛ ਕੇ ਨਾ ਕਰੂਗਾ ਉਸ ਦਾ ਮੂਹ ਦੁਹੀ ਜਹਾਨੀ ਕਾਲਾ ਹੋਊਗਾ। ਹੋਰੁ ਜੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੰਦਾ ਫਿਕਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ। ਖਿਮਾ ਕਰਨੀ, ਬੋਲੁ ਕੁਬੋਲੁ ਸਹਿ ਜਾਣਾ ਸਭ ਦਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਰੇ ਕੁਛੁ, ਤਾ ਭੀ ਖਿਮਾ ਕਰਨੀ, ਤੁਸਾ ਦਾ ਰਛਕ ਗੁਰੂ ਹੈ ਹਰਿ ਬਖਤ। ਤੁਸੀ ਬਹੁਤ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਛਪਾਉਣ ਦੀ ਕਰਨੀ ਹਰਿ ਬਖਤ। ਦੁਵਾਨੁ ਲਾਉਣਾ, ਹਰ ਦਿਨ ਸਬਦੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਨਾ।

ਜੇ ਕਰ ਜਗ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾ ਚੌਕਾ ਦੇਣਾ। ਭਾਡੇ ਕੋਰੇ ਲਿਆਉਣੇ। ਚੌਕੇ ਬਿਚ ਚਰਨ ਧੋਇ ਕੇ ਬੜਨਾ। ਅਰ ਹੋਮ ਬੀ ਕਰਨਾ। ਪਹਲੇ ਚੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੋਮ ਦੀ ਜਗਾ, ਲਕੜੀ ਹੋਮ ਵਿਚ ਪਲਾਹ ਦੀ ਪਾਉਣੀ ਜਾਂ ਬੇਰੀ ਦੀ ਪਾਉਣੀ। ਫੂਕ ਨਹੀ ਮਾਰਨੀ, ਹੋਮ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਪੱਖੀ ਨਾਲ ਝਲਣਾ। ਪੰਜ ਆਦਮੀ ਹੋਮ ਵਿਚ ਪੋਥੀਆਂ ਉਤੋਂ ਬਾਣੀ ਪੜਨੀ ਚਉਪਈ, ਜਪੁ, ਜਾਪੁ, ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ, ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਾਂ ਛੇਵਾਂ ਆਦਮੀ ਅਹੁਤੀਆਂ ਪਾਵੇ। ਸਤਵਾਂ ਮਗਰੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜਲ ਦਾ ਛਿਟਾ ਦੇਵੇ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਮੰਦਾ ਕਰਮੁ ਕਰੇ ਜਾਰੀ ਚੋਰੀ ਤਾ ਕਿਸੇ ਹੀ ਥਾ ਦੁਵਾਨੁ ਬਿਚ ਨਹੀਂ ਬੜਨ ਦੇਣਾ। ਜੇ ਕਰ ਜੋਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਏਹੁ

ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਜੀ ਏਹੁ ਆਦਮੀ ਏਥੇ ਆਉਣ ਜੋਗਾ ਈ ਨਾ ਰਹੇ।

ਹੋਰ ਜੀ ਮੇਰੀ ਮਤ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਹੈ ਤੁਸੀ ਆਪ ਹੀ ਸਭ ਕੁਛ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਜੀ। ਹੋਰੁ ਜੀ ਸਭ ਨੇ ਹਥ ਜੋੜਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਅਗੇ। ਜੋ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ! ਸਾਡਾ ਧਰਮੁ ਬਣਿਆ ਰਹੇ ਜੀ। ਹੋਰ ਕਛਾ ਰਖਣੀਆਂ, ਪਉਚਾ ਪਾਕੇ ਪਉਚਾ ਲਹੁਣਾ। ਹੋਰ ਜੀ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੰਦਾ ਕਰਮ ਛਪਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨੇ। ਹੋਰ ਜੀ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਧੀ ਭੈਣ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ, ਬਟਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਸਦਾ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪਦੇ ਰਹਿਣਾ।

ਸਾਰੇ ਬਹੀਰ ਨੂੰ ਏਹੁ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇ ਦੇਣਾ ਜੋ ਪੰਦਰਾ ਸੋਲਾ ਬਰਸ ਤੇ ਘਟ ਕੋਈ ਨਾ ਕੁੜੀ ਬਿਆਹੇ। ਦਾਰੂ ਮਾਸ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ। ਖੌਫ ਰਖਣਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹਰਿ ਦਮ।

- 1 ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਉਗ੍ਰਦੰਤੀ ਇਹ ਬਾਣੀਆਂ ਹਵਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
- 2 (ਛੇਵਾਂ ਅਤੇ ਸਤਵਾਂ) ਇਹ ਦੋਵੇ ਭਜਨ ਕਰਨ।

RAHITNAMA - CODE OF CONDUCT

Satguru Ram Singh Ji prescribed the following
code of conduct for his disciples:

Greetings to all.

- Get up early in the morning. Go to *maidan* (open lavatory) with *garhwa* (pitcher). Clean the pitcher twice.
- Either remove the clothes before ablution or change them after getting freshened up.
- Clean your teeth with *datun* (twig) and take bath.
- All ladies, all youngsters and old ones should recite *Gurbani*.
- Learn by heart at least *Japji Sahib*, *Jaap Sahib*, both *Shabad Hazare*, *Rehras* and *Arti Sohila*.
- Always be generous, polite and remain content. Generosity and charity should be the essence of one's life.
- Meditate on God's name whole day.
- Treat the women folk of others as your own daughter and sister. Taking what doesn't belong to you is like Muslims eating pork and Hindus eating beef, as written by the Guru.
- If One who doesn't meditate after taking *Guru Mantra*, will be disrespected in both the worlds.
- Never be rude or harsh by speech; always be polite.
- Always forgive others and be tolerant.
- If someone hurts you, then also forgive him because your saviour is your Satguru all the time.

- Don't indulge in self praising.
- Sing the praises of God.
- For Performing *yag*, first clean the surrounding area or platform. Bring new or clean vessels and enter only after washing feet.
- If performing *havan*, use only *plash* or *beri* wood. Don't blow the fire, instead fan it with the *pakhi* (Hand fan). Five people should recite *Chaupai*, *Japji Sahib*, *Chandi Charittar*, *Akaal Ustat*, *Jaap Sahib* from the *pothies* or *Gutkas* (small holy scriptures). (The recital of *Chandi di war* and *Ugardanti* was started by Satguru Hari Singh Ji.) Sixth person should put offerings in the *Hawan*, followed by sprinkling of water by the seventh person. (6th and 7th person should do *naam simran*.)
- One who indulges in bad deeds like stealing or fighting, should not be allowed to attend *Diwan* or *Kirtan*. If that person is powerful, then perform *ardas* that the person should not remain capable of attending the *Diwan*.
- All should understand that they should pray to God to bless us so that we should always remain steadfast in our religion.
- All need to wear *kachhera*. Remove one access first, wear one, then go for the other one.
- Never to hide the bad deed of others.
- Never use money of daughter and sister. Mutual exchange of girls for marriage of each others' sons i.e. barter system should not be encouraged.
- Child marriage is prohibited. The minimum age of marriage should be fixed at 16 years.
- Be pure vegetarian and teetotaller. Eating any type of meat, egg and use of all types of alcohol is strictly prohibited.
- Be afraid of the Almighty Satguru. Always chant His name.

ਕਵਿਤਾ

ੳ- ਉੜਾ ਉੱਠ ਸਵੇਰੇ ਜਾਗ।

ਅ- ਐੜਾ ਆਲਸ ਨੀਂਦ ਤਿਆਗ।

ੲ- ਈੜੀ ਕਰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਪਿਆਰੇ।

ਸ- ਸੱਸਾ ਸਾਫ਼ ਦੰਦ ਕਰ ਸਾਰੇ।

ਹ- ਹਾਹਾ ਹੱਥ 'ਚ ਗੁਟਕਾ ਲੈ ਕੇ।

ਕ- ਕੱਕਾ ਕਰ ਲੈ ਪਾਠ ਤੂੰ ਬਹਿ ਕੇ।

ਖ- ਖੱਖਾ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਪੜ੍ਹ ਬਾਣੀ।

ਗ- ਗੱਗਾ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋ ਪ੍ਰਾਣੀ।

ਘ- ਘੱਘਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਾ ਬਹਿ ਜੀਂ।

ਙ- ਙੰਙਾ ਙੰਙੇ ਵਾਂਗ ਨਾ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਜੀਂ।

ਚ- ਚੱਚਾ ਚੱਲ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੇ।

ਛ- ਛੱਛਾ ਛੱਡ ਤੂੰ ਅਉਗਣ ਸਾਰੇ।

ਜ- ਜੱਜਾ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਵੇਖ।

ਝ- ਝੱਝਾ ਝੁਕ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ।

ਵ- ਵੱਵਾ ਵਾਣੀ ਵਾਣ ਪਿਆਰਾ।

ਟ- ਟੈਂਕਾ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢਣ ਹਾਰਾ।

ਠ- ਠੱਠਾ ਠੋਕਰ ਨਾ ਤੂੰ ਖਾਵੀਂ।

ਡ- ਡੱਡਾ ਡੋਲ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਜਾਵੀਂ।

ਢ- ਢੱਢਾ ਢੱਕੇ ਪੜਦੇ ਤੇਰੇ।

ਣ- ਣਾਣਾ ਜਾਣੀ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ।

ਤ- ਤੱਤਾ ਤਿਆਗ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ।

ਥ- ਥੱਥਾ ਥੋੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇਰੀ।

ਦ- ਦੱਦਾ ਦਿਲ ਨਾ ਕੋਈ ਦੁਖਾਵੀਂ।

ਧ- ਧੱਧਾ ਧਿਆਨ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲਾਵੀਂ।

ਨ- ਨੰਨਾ ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਛੱਡਦੇ।

ਪ- ਪੱਪਾ ਪਾਪ ਦਿਲੋਂ ਤੂੰ ਕੱਢਦੇ।

ਫ- ਫੱਫਾ ਫੇਰ ਨੀਂ ਏਥੇ ਆਉਣਾ।

ਬ- ਬੱਬਾ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪੜ੍ਹ ਪਛਤਾਉਣਾ।

ਭ- ਭੱਭਾ ਭਲਾ ਤੂੰ ਸਭ ਦਾ ਲੋੜੀਂ।

ਮ- ਮੰਮਾ ਮਾੜਾ ਕਦੇ ਨਾ ਸੋਚੀਂ।

ਯ- ਯੱਯਾ ਯਾਦ ਮੌਤ ਨੂੰ ਰੱਖੀਂ।

ਰ- ਰਾਰਾ ਰੱਬ ਵਸਾ ਲੈ ਅੱਖੀਂ।

ਲ- ਲੱਲਾ ਲੱਗ ਜਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਲੜ ਤੂੰ।

ਵ- ਵੱਵਾ ਵਿੱਦਿਆ ਰੱਜ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਤੂੰ।

ੜ- ਤਾੜਾ ਤਾੜ ਨਾ ਰੱਖੀਂ ਕੋਈ।

ਸਭ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੱਚਾ ਸੋਈ।

POEM

Oora	oothh sawere jaag	Get up early in the morning
Aera	aallus neend tyag	Give up laziness and sleep
Eeree	kar ishnan piyare	Do take bath dear
Sassa	saaf dand kar sare	Clean all your teeth
Hahaa	hath vich gutka lekei	Hold religious book in your hands
Kakaa	kar lei path too bahi ke	Sit and recite <i>Gurbani</i>
Khakhaa	khushi khushi parh <i>baan</i>	Recite bani happily
Gagaa	gyan vaan ho prani	Be knowledgeable
Ghaghaa	ghar vich hi na bahi jin	Don't sit at home only (Do some work)
Ngangaa	ngagge vaak na khali rahi jin	Don't be vacant like <i>Ngangaa</i>
Chachaa	chal tun gurudware	Go to <i>Gurudwara</i>
Chhachaa	chad tun augun saare	Leave all the demerits
Jajaa	jagat guru noo dekh	Look at the <i>jagat</i> (world famous) Guru
Jhajhaa	jhuk ke mathha tek	Bestow while bending down
Njanja	njanja vang piyara	Lovely like <i>Njanja</i>
Tainkaa	tutti gandan hara	Uniting separated ones
Thathaa	thokar too na khavin	Do not stumble
Dadaa	dol naa kidre javin	Do not waver
Dhadhaa	dhakke parde tere	Your uncovered curtains are covered
Naanaa	Jaani char chufere	<i>Naanaa</i> going all around
Tata	tyag too meri meri	Give up the idea of my and mine
Thathaa	thori jindagi teri	Life is small
Dadaa	dil naa koyi dukhavin	Don't hurt any one
Dhadhaa	dhyan naam vich lavin	Concentrate on <i>naam</i>
Naanaa	nindeya chugli chad de	Give up back biting
Papaa	paap dilon too kad de	Remove sins from your heart
Phaphaa	fer vee ethe aunaa	Do come again here
Babaa	baad vich pauu pachtaona	You will regret later
Bhabhaa	bhalaa too sabh daa lorhin	Do good to all
Mamaa	marha kade naa sochin	Never think bad
Yayaa	yaad maut noo rakhin	Always remember your death
Raraa	rub noo vasaa le akhin	Try to settle God in your eyes
Lalaa	lug jaa guran de larh too	Follow the path shown by gurus
Vavaa	vidya rajj ke parh too	Study satisfactorily
Raraa	Raar na rakhin koyee. Sabh de under sachha soyee.	Don't keep any <i>raar</i> (Enmity). He is omnipresent.

ਸਰਵਨ ਕੁਮਾਰ

ਸਰਵਨ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਬੇਟਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸਨ। ਸਰਵਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਝੌਂਪੜੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਰਵਨ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਰਵਨ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁਲ੍ਹੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸੁਣ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਅੰਨ੍ਹੇ ਅਤੇ ਲੰਗੜੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਉਦਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਸਿਆਣਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਰਵਨ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਸਰਵਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਾਂਸ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਡੰਡਾ, ਦੋ ਟੋਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਬੰਨ ਕੇ ਇੱਕ ਵਹਿੰਗੀ ਬਣਾ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਟੋਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਈਸ਼ਵਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਲਈ।

ਉਸਨੇ ਰਸਤੇ, ਖੇਤ, ਜੰਗਲ, ਪਹਾੜ, ਖਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਸਭ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਪਾਰ ਕੀਤੇ। ਗੰਗਾ ਅਤੇ ਯਮੁਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਨਦੀਆਂ ਵੀ ਪਾਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਦੇਵੀ-

ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਪਵਿੱਤਰ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਰਵਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਸਰਵਨ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ।

ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਵਹਿੰਗੀ ਰੱਖ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ। ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਸਰਵਨ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਤੇ ਠਿਕਾਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਦਿਲ ਤੋਂ ਉਸ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਨ ਵਰਗੇ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੇਵਾਭਾਵੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰੀ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਮਿਲੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤੇ ਜਿੰਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸਰਲਤਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਲੰਗੜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਤੀਰਥ ਸਥਲਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਵਾਈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਸਰਵਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਸੀ?
2. ਸਰਵਨ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ?
3. ਸਰਵਨ ਨੇ ਵਹਿੰਗੀ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ?
4. ਸਰਵਨ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ-2 ਥਾਵਾਂ ਆਈਆਂ ?
5. ਸਰਵਨ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ?
6. ਸਰਵਨ ਨੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ?

Sarvan Kumar

Sarvan Kumar was a generous boy and the only son of his parents. His parents were elderly and blind. Sarvan lived with them in a small hut.

His parents were always engrossed in devotion to the Lord. Sarvan was very happy with his parents. He served them day and night and was very obedient. His whole life was centred on serving his parents.

One night when Sarvan opened his eyes, he saw his parents talking to each other. His mother expressed her desire that she wanted to go on a pilgrimage. His father replied, "We both are blind and lame. This dream of ours cannot come true." Then the mother tried to convince herself that there would be some will of the Lord behind it too. She further added that they should not be sad because the God had given them a very obedient, wise and service oriented son. After hearing all this, Sarvan thought to himself that how could he take his parents on a pilgrimage and fulfil their desire. He started making plans.

Sarvan was very hardworking and intelligent. He built a weighing balance, which consisted of two baskets, tied by ropes to a rod, which would be used to carry the baskets. He made his parents sit in the baskets, mother in one and father in the other, and held the rod on his shoulders.

He remembered God to help him to accomplish the mission while making his parents sit in the baskets and started his journey.

He crossed roads, fields, forests, mountains and rivers with great love. He also crossed the sacred rivers Ganga and Yamuna. He took his parents to the temples of various gods and goddesses. They had glimpse

of them. He also bathed them in the holy rivers and continued to serve them with great affection. For him, his parents were equal to God and his parents were very happy to see Sarvan as their son. By seeing his parents happy, a feeling of happiness was felt by Sarvan too.

On the way, he made arrangements for them to eat, drink and rest in a clean place. He completed his journey with full enthusiasm and a sense of service.

Sarvan's parents were not only happy but they also expressed their gratitude to the Almighty God from the bottom of their hearts. By the grace of God, they were given the gift of an obedient, service-minded and respectful son like Sarvan.

They blessed their son so much that he had completed a very impossible task with great simplicity and love. He made his old and lame parents visit all the places of pilgrimage and fulfilled their desire.

Questions :

1. What was the nature of Sarvan Kumar's parents?
2. What were Sarvan's parents talking about one night?
3. How did Sarvan make the weighing balance?
4. Which places did come along the way during Sarvan's journey?
5. What kind of son was Sarvan?
6. How did Sarvan serve his parents?

ਪ੍ਰੇਮਾ ਕੋੜੀ

ਪਿੰਡ ਖਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮਾ ਨਾਂ ਦਾ ਅਨਾਥ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਅਨਾਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭੈੜੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋੜ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੋੜ੍ਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਯਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਕ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਚਾਰਾ ਭੁੱਖਾ ਮਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਸਨੂੰ ਛੁਹਣ ਤੋਂ ਵੀ ਹਰ ਕੋਈ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਰਸ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਸੁੱਟ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਕ ਸਖੀ ਦਿਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੇ ਦਇਆ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਟਿੰਡ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਲੋਕ ਉਸਦੀ ਟਿੰਡ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਪਾ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੋਇਆ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਪੁੱਜਾ। ਉਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲੰਗਰ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਸੁਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਫਿਰ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਸ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਟਿੰਡ ਵਜਾ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਬਾਉਲੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈ ਸੰਗਤ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਉਂਦਾ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮੇ ਕੋੜੀ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੇ ਕੋੜੀ ਨੂੰ ਉਥੇ ਬੁਲਾਇਆ, ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੋਜ਼ ਆਪ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਫੱਟੀ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਕੱਪੜੇ ਪਵਾਏ। ਪ੍ਰੇਮੇ ਦਾ ਕੋੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸੁੰਦਰ, ਛਬੀਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਨੂੰ ਵੇਖ ਵੇਖ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਪ੍ਰੇਮਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਮੁਰਾਰੀ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮਾ ਕਾਇਆ ਪਲਟ ਕੇ ਮੁਰਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਬ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰੋਗ ਹੈ।” ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਸਾ ਸਿੱਖ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਸਤੇ ਧੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰੇ?”

ਉਥੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸ਼ੀਹਾਂ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉੱਠ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਮਹਾਰਾਜ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਮੱਥਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮੁਰਾਰੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।” ਜਦ ਸ਼ੀਹਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਕਹਿ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ੀਹੋਂ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਪਕਾ ਰਹੀ ਸੀ ਉੱਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, “ਗੁਰੂ ਜੀ! ਸ਼ੀਹੋਂ ਦਾ ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ ਟਿਕਾਏ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਪਤਾ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਕਿਸ ਜਾਤ, ਕਿਸ ਬਰਾਦਰੀ ਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਜਨਮ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ?” ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਹੀ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਥਰੇ ਮੁਰਾਰੀ ਦੀ ਜੇੜੀ ਧੁਰੋਂ ਹੀ ਲਿਖੀ ਆਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪ ਕਰਾਂਗੇ।”

ਸ਼ੀਹੋਂ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਪੈ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਅਤੇ ਧੰਨ ਮਹਾਰਾਜ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਹਿਕੇ ਚਲੀ ਗਈ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੱਥਰੇ ਮੁਰਾਰੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਈ ਮੰਜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪ੍ਰੇਮਾ ਕੋੜੀ ਕਿਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ?
2. ਸਖੀ ਦਿਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ?
3. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮੇ ਕੋੜੀ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ?
4. ਜਦੋਂ ਸ਼ੀਹੋਂ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੱਲੋਂ ਨਾਂਹ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਕੀ ਕਿਹਾ ?
5. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮੇ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ?
6. 'ਮੱਥਰੇ-ਮੁਰਾਰੀ' ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ?

Prema the Leper

There was an orphan named Prema from village Khari, district Lahore. The orphan fell into bad company. He involved himself in many kinds of incompetent works so he became a leper. Because of his leprosy, his friends abandoned him. The poor man began to starve. Everyone was afraid to touch him because leprosy was a dreaded disease. And, if anyone felt sorry for him, he would throw the bread from a distance.

Once a kind-hearted man took pity on him and hung an earthen pot around his neck. Now people would put bread in his pot. Time passed like this. One day he heard the praises of Guru Amar Das that he could cure all sorts of diseases. He resolved to go. He reached Goindwal with tough efforts and great difficulty. There he would get food from the Guru's

kitchen in time and also listen as well as recite the devotional hymns being sung during the prayers in allusion to his ailment. During the day, he got accustomed to sit at Baoli Sahib and recite the hymns by beating his earthen pot. He would apply the dust of the feet of *sangat* (Congregation) who came to see the Baoli Sahib on his forehead and also on his wounds.

One day a Sikh narrated the whole story about Prema Leper to Guru Ji. Guru Ji immediately sent a Sikh and asked to bring Prema to the place where the Guru Ji used to bathe himself daily. Guru Ji told Prema to sit on a wooden board, the Guru Ji bathed him from the holy tank with his own hands and put on beautiful clothes. The leprosy disappeared and he became a healthy, attractive, beautiful and handsome young man. Everyone was amazed to see his new look. Prema fell on the Guru's feet and began crying. The Guru lifted

him gently and said, "From today Prema is my son and his new name is Murari. After transformation Murari has replaced Prema. Now he has become perfect, pure and free from all diseases." Then addressing the congregation, Guru Amar Das asked, "Is there any Sikh ready to marry his daughter to my son Murari?" One Sikh named Shihan was sitting there at that time. He stood up and said, "Satguru ji, I accept Murari's relation for my daughter Mathro." Shihan's wife who was cooking *parshadas* at the langar at that time, immediately appeared crying and wailing before the Guru. She said, "Guru Ji! Shihan has no mind, I do not approve this relationship at all. Do you know who this guy is? What is his caste, what community does he belong to? Shall I throw my daughter into the well? I don't want to spoil my daughter's life." "This is my son and he is from my family," Guru ji tried to convince her. "This pair of Mathro- Murari has been made in the heaven, so you should have no objection to it. I will make all arrangements myself to marry my son." Shihan's angry wife was appeased and reconciled. Bowing to the Guru ji and saying "Dhan Maharaj as you wish!" she left. Mathro and Murari were later married and both were appointed preachers of the Guru's house and the Guru blessed them the head of one of the 22 *Manjis* (Parishes) for propogating Sikhism.

Questions :

1. Where did Prema live and what happened to him?
2. How did a kind hearted person help Prema?
3. How did Guru Ji bestow grace on Prema?
4. What did Guru Ji say next when the wife of Sikh Shihan refused on behalf of the relationship?
5. What did Guru Ji call Prema?
6. What grace did Guru Ji bestow on Murari and Mathro by marrying both?

ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ

ਜਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਫਿਰਨ ਤੁਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਅ ਵੀ ਲੱਗਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲਾਭ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਪੁੱਤਰ! ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਤੇ ਖਰਾ ਸੌਦਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਐਸਾ ਮਾਲ ਖਰੀਦ ਕੇ ਲਿਆਵੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਚੰਗਾ ਨਫਾ ਨਿਕਲ ਆਵੇ।”

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਲਾਗਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਚੂਹੜਕਾਣੇ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਚੂਹੜਕਾਣੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਘਣੀ ਝੰਗੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਥੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਓਥੇ ਇੱਕ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਵੇਖਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਧੂਆਂ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਓਥੇ ਹੀ ਰੁਕ ਗਏ। ਸਾਧੂਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਭੁੱਖੇ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਤਰਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੱਟ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਖਰਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੰਗਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਸੌਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਧਰ ਦਿੱਤੇ। ਪਰ ਸਾਧੂਆਂ ਨੇ ਚਾਂਦੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਰਕਮ ਦੇ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਧੰਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਸੀਂ ਤਪੱਸਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਦਿਨ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪੇ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।” ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲੇ, “ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਕੋਈ ਖਰਾ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਖਰਾ ਸੌਦਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਰਕਮ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਲਿਆ ਕੇ ਛਕੋ।” ਪਰ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਕਿਹਾ, “ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਲਿਆ ਕੇ ਛਕਾ ਦੇਵੋ, ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਨਾ ਹੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੁਪਏ ਪੱਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨਦੇ ਹਾਂ।”

ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੂਹੜਕਾਣੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਓਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਖਰੀਦੇ। ਉਥੇ ਹੀ ਆਟਾ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਝੀਉਰੀ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਵਾ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਦਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਲਈ। ਇੱਕ ਗੱਡਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ, ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਲੱਦ ਕੇ ਸਾਧੂਆਂ ਵਾਲੀ ਝੁਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਖੁਆਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਦਿੱਤੇ। ਸਾਧੂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਸੀਸਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਫਿਰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ। ਪਿੰਡ ਲਾਗੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਸੰਘਣੇ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠ ਛੁਪ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ।

ਜਦ ਪਿਤਾ ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਝਿੜਕਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚੁੱਪ ਰਹੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕੀ ਸੋਚਿਆ ?
2. ਪਿਤਾ ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਜੀ ਨੇ 20 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ?
3. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭੋਜਨ ਛਕਾਇਆ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ?
4. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ 'ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ' ਕੀ ਸੀ ?
5. ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਕੇ ਕੀ ਆਖਿਆ ?
6. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ?
7. ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕ ਕੇ ਸਾਧੂਆਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ?

The True Deal

When Guru Nanak grew up, his father Mehta Kalu thought that his son should be put in business so that he would be happy all day communicating to his clients about his business and gain some profit by buying and selling goods. For this work, he gave the Guru twenty rupees and said, "Son, go, purchase something and merchandise by which some profitable deal can be made. I am sending Bhai Bala with you."

Guru Nanak obeyed his father and, taking twenty rupees, set out for Chuharkana, a nearby town to purchase and merchandise. On the way to Chuharkana, there was a dense copse. When the Guru was about to pass by, he saw a group of saints camping there. The Guru was much in love with the saints, so he stopped there to converse with them. From the talk of the saints, he came to know that they had been hungry since many days. The Guru took pity on them and immediately made up his mind to help those saints. He wondered what could be the better deal than that! No bargain could be more profitable than to feed and clothe those hungry and naked hermits. So he took out twenty rupees from his pocket and handed it over to the saints. But the saints refused to touch the silver. The head of the saints said, "We don't need silver, you are still young, your father must have sent you to do some work with this money, we do penance and can go hungry for many days. God himself would help us in some way or the other." But the Guru said firmly, "This money has been given to me to make a fair deal, but I understand that there can be no better deal than this to serve the Lord's loved ones. So you keep this amount and bring food and water." But the head of the saints refused to take the money. However, greatly impressed with the Guru's unwavering faith, he said, "If you want to serve. Bring water and food, we people don't carry any money to buy or sell."

Guru Ji took Bhai Bala to Chuharkana. From the market they bought ration and clothes. He bought plentiful supply of food like, flour and lentils etc. There only they got the *dal* (lentil) and *chapatis* prepared by a lady. They rented a cart and loaded the rest of the ration, clothes and lentil on it and reached the copse. He served the food to the saints with his own hands and gave them clothes to wear. The saints were elated and gave many blessings to the Guru. After serving the food to the hermits, Guru Nanak and Bhai Bala headed back empty handed to the village. Reaching the village, he sent Bhai Bala to the village and hid himself in the thicket.

When father, Mehta Kalu found out about all this, he became very angry and looking for his son Nanak, he scolded him a lot, but Guru Ji remained silent.

Questions :

1. What did Guru Nanak Dev's father think when he grew up?
2. What did father Mehta Kalu say to Guru Nanak Dev by paying 20 rupees?
3. What was the nature of saints whom the Guru served the food?
4. What was the real deal in the eyes of Guru Nanak Dev?
5. What did the head of the saints say while refusing the money?
6. How did Guru Nanak Dev arrange the food for the saints?
7. What did the saints do after eating the food?

ਸ਼ਹੀਦ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ

ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮੀਸ਼ਨਰ ਮਿਸਟਰ ਕਾਵਨ ਨੇ 66 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਉਡਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੂਕਾ ਲਹਿਰ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 1857 ਨੂੰ ਵੈਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਚਿੱਟਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਡਰਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ 66 ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਕੱਦ ਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਤੋਪਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਜੈਕਾਰਾ ਲਗਾ ਕੇ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉੱਡੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਤੋਪ ਅੱਗੇ ਆਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਵਾਸਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਭਰੀ ਚਿੱਠੀ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਵਾਸਤੇ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਕਾਵਨ ਨੇ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਬਨਾਇਆ ਕਿ ਤੇਰਾ ਕੱਦ ਤੋਪ ਦੇ ਮੇਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲਣ ਲਈ ਫਟਾ-ਫੱਟ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਢੇਮਾਂ ਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਥੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਤੋਪ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਕਰੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਕਰੋ, ਤੋਪ ਚਲਾਉ।”

ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. ਵੱਡਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ ?
2. ਇਸ ਸਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ?
3. ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੂਕਾ ਲਹਿਰ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ?
4. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੱਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ?
5. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਕਿਸਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ ?
6. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ?
7. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ?
8. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ?
9. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੋਪ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ?
10. ਥੜ੍ਹੇ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀ ਆਖਿਆ ?

Shaheed Wariyam Singh

A cruel massacre took place at Malerkotla in which Mr. Cowan, the Deputy Commissioner of Ludhiana, ordered the firing of 66 Sikhs without any trial in the Court. Satguru Ram Singh Ji commenced the Kuka movement on 12th April 1857 on the day of Vaisakhi by enfurling a white flag and ignited a movement of fearlessness and patriotism among the Sikhs. Among these 66 Sikhs, there was a Sikh named Wariyam Singh, who was very short in height. He saw all the Sikhs coming in front of the cannons, cheering slogans and being blown by the cannons. He was anxiously waiting for his turn.

When his turn came, he rushed to the front of the cannon and stood up. Wariyam Singh was a relative of the Maharaja of Patiala. A member of the firing squad received a letter of recommendation from the Maharaja of Patiala for the release of Wariyam Singh. Mr. Cowan used the excuse of releasing Wariyam Singh and said that his height did not match the cannon. At that time, Wariyam Singh, in order to join his comrades, collected bricks from all sides of neighbouring fields, made a big platform and stood on it and challenged loudly to the gunman, "Now my height poses no problem to the cannon aim. Hurry up! I have to join my friends. Hurry up! Fire the cannon." Wariyam Singh sacrificed his life happily and became immortal.

Questions:

1. Where did the massive massacre take place?
2. How many Sikhs were martyred in this incident?
3. When and how did Satguru Ram Singh commence the Kuka Movement?
4. How was the height of Wariyam Singh?
5. Wariyam Singh was a relative of whom?
6. What happened when it was Wariyam Singh's turn?
7. Who recommended the release of Wariyam Singh?
8. Why did Wariyam Singh ignore the letter of recommendation?
9. What did Wariyam Singh do to match himself equal to the cannon?
10. What did Wariyam Singh say while standing on the big platform of bricks?

ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਕਵਾ

ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸ: ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਸਰਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੰਧੂ ਜੱਟ ਸਨ। ਆਪ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਤੁੱਕ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਈ-

**ਸਮੁੰਦ ਸਾਗਰ ਹੋਵੈ ਬਹੁ ਖਾਰਾ,
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਲੰਘਿ ਗੁਰੂ ਪੈ ਜਾਈ॥**

ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਕਵਾ ਹੋ ਗਿਆ ਬੜੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਕਿਤੇ ਆਰਾਮ ਨਾ ਆਇਆ। ਚਿਹਰਾ ਬੜਾ ਕੋਝਾ ਤੇ ਬਦਸੂਰਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੂੰਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦ ਕੋਈ ਦਵਾ ਨੇ ਕਾਟ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸ: ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਤਸ਼ੀ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਪਰ ਬੇਅਸਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਆਈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂ। ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ। ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿੱਥੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਾਟੋਂ ਦੀ ਢੱਕੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਭਜਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਢੱਕੀ ਵੱਲ ਗਏ ਤਾਂ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸਿੱਖ ਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੱਕਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੂੰਹ ਵਿੰਗਾ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲਕਵੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।” ਜਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਲਕਵੇ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ?” ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਲ ਕੁ ਚੁੱਪ ਰਹੇ ਤੇ ਫਿਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਓਪਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?” ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੂੰਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗਾ ਸਿੱਧਾ, ਸੁਹਣਾ ਤੇ ਸੁਨੱਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਗੱਲ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਜਦ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਦਾ ਮੂੰਹ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵੱਲ ਸਿੱਧਾ ਹੈ ਤਦ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੁੱਖ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।”

ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਦਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵੱਲ ਰਿਹਾ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ ?
2. ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਕਵਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸ: ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ?
3. ਸੰਤ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਲ 'ਚ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਆਈ ?
4. ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ?
5. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸਿੱਖ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ?
6. ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਕਵਾ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ?

Sant Mihan Singh's Paralysis

Sant Sham Singh was the father of Sant Mihan Singh. He was a Sandhu Jatt from Sarhali village in Amritsar District. He had crossed the ocean three times to have a holy glimpse of Satguru Ram Singh Ji and proved the lines of Gurbani,

**Samund Saagar hoval bahu khara,
Gur Sikh langh guru pai jayeell**

(In spite of the vast, salty sea
Gursikh will swim across to meet his Guru)

Sant Mihan Singh had a paralytic attack. He took many medicines but did not get any relief. His face became ugly and unattracted. The mouth was completely crooked. When any of the medicine could not cure him, Sant Sham Singh brought the fire glass. But it also proved to be vain and his distorted face started deteriorating.

A thought came in the mind of Sant Mihan Singh that he should make a request at the feet of Satguru Hari Singh Ji. He believed that Satguru Ji would bless him and condition would improve. He reached Sri Bhaini Sahib with his father Sham Singh. They searched and found out where the Guru was. The Guru was sitting in the Lato and doing meditation by the side of *Nirmal Jal* (cold water). When Mihan Singh went near, Sikh Dan Singh, who was the *Hazoori Sikh* (serving Sikh) of Satguru Hari Singh Ji, looked at him from a distance and said, "Patshah! Mihan Singh of Sarhali is coming. But his mouth is crooked. Looks like a paralytic attack." When Mihan Singh came to Satguru Ji, Dan Singh asked, "Is it a paralytic attack?" Satguru Hari Singh Ji was silent for a moment and then said, "Mihan Singh's face is absolutely fine. Why do you think it is awkward?" Mihan Singh's face became as straight, beautiful and graceful as it was before. Guru Ji hugged him and said, "As long as a Sikh's face is towards his Satguru, nothing can harm him."

Sant Mihan Singh's face was always towards Satguru Ji. He kept the same faith and respect for Satguru Hari Singh as he had for Satguru Ram Singh.

Questions:

1. Give information about Sant Mihan Singh?
2. What did Sham Singh do to remove the paralysis of Sant Mihan Singh?
3. What was the thought in the heart of Sant Mihan Singh?
4. Where was Satguru Ji sitting and doing Naam Simran?
5. Name the serving Sikh of Guru Hari Singh Ji?
6. How did Guru Hari Singh cure Mihan Singh's paralysis?

ਸ਼ਰਦਾਈ ਦਾ ਆਨੰਦ

ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰੋੜਾ ਸਿੱਖ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸਿੱਖ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਰਦਾਈ ਛਕਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਦ ਸੱਤ ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਦਾਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇੱਕ ਲੋੜਵੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੱਤ ਜੀ! ਸ਼ਰਦਾਈ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆ ਦਿਓ।” ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਰਦਾਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਆ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਤ ਵਾਰੀ ਲੋੜ ਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਦਾਈ ਪਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਜਦ ਅੱਠਵੀਂ ਵਾਰੀ ਬੜੀ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਫਿਰ ਸ਼ਰਦਾਈ ਘੋਟ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲ ਡਰਦਾ-ਡਰਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸ਼ਰਦਾਈ ਛੱਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, “ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਦਾਈ ਦਾ ਅਨੰਦ ਅੱਜ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਤਨਾ ਅਨੰਦ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸਿੱਖ ਦਾ ਮੂੰਹ ਗੁਰੂ ਕਾ ਮੁੱਖ ਹੈ।”

ਫਿਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਖੀ ਸੁਣਾਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟੂ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੀ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹਿਦ ਦਾ ਕੁੱਜਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਈ ਲਿਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਕੱਟੂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਦ ਮੈਨੂੰ ਦੇਵੋ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸ਼ਹਿਦ ਵਿੱਚ ਕੀੜੇ ਪੈ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਭਾਈ ਕੱਟੂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਦ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਕੀੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੈਣੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖ ਦਾ ਖਾਧਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੌਣ ਸੀ ?
2. ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ?
3. ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਦਾਈ ਪਿਆਈ ?
4. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਰਦਾਈ ਛਕ ਕੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ?
5. ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸਾਖੀ ਸੁਣਾਈ ?
6. ਭਾਈ ਕੱਟੂ ਕਿਸ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੀ ?
7. ਭਾਈ ਕੱਟੂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

The Joy of *Shardayi*

There was an Arora Sikh of *Takht Hazare*. His name was Kandhara Singh. He was a serving Sikh of Satguru Hari Singh Ji. It was his duty to serve *shardayi* (an Indian cold drink made with a mixture of almond, sugar & black pepper) to Satguru Ji every day.

One day when Sant Kandhara Singh was taking *Shardayi* to Satguru ji, one person requested, "I am very thirsty. Sant Ji! Please give me a drink." Kandhara Singh gave the whole liquid to him. In this way he quenched his thirst.

On the same day, this type of incident happened seven times. Now it was the eighth time, he prepared it for Satguru Ji and went to serve him, he became a little frightened, as he got late. Satguru ji drank it and said in joy. "Kandhara Singh, today I enjoyed the *shardayi* most than earlier. The mouth of the Sikh is the mouth of the Guru."

Then Satguruji narrated a similar story, "Kattu was a Sikh of Guru Har Gobind Sahib. The Sikhs of Kashmir were fetching a pitcher of honey for Guru Ji. Bhai Kattu requested for honey from them. All ignored him and did not give honey to him. When the pitcher was opened there were worms in it.

Guru ji said, "Honey could have been saved, had it been given to Bhai Kattu. That is why the food of a Sikh goes into the mouth of Satguru."

Satguru ji was pleased with Bhai Kandhara as he served *shardayi* to his needy Sikhs.

Questions :

1. Who was Kandhara Singh?
2. How did Kandhara Singh help the needy?
3. How many times did Kandhara Singh offer *shardayi* to the needy?
4. What did Guru Ji say after drinking *shardayi*?
5. Whose story did Satguru ji narrate to Bhai Kandhara Singh?
6. Whose Sikh was Bhai Kattu?
7. Write the testimony of Bhai Kattu briefly.

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਮੁ ਜਪਉ ਜੀਅ ਐਸੇ ਐਸੇ ॥
ਧੂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜਪਿਓ ਹਰਿ ਜੈਸੇ ॥੧॥
ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਭਰੋਸੇ ਤੇਰੇ ॥
ਸਭੁ ਪਰਵਾਰੁ ਚੜਾਇਆ ਬੇੜੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਾ ਤਿਸ ਭਾਵੈ ਤਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਵੈ ॥
ਇਸ ਬੇੜੇ ਕਉ ਪਾਰਿ ਲਘਾਵੈ ॥੨॥
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥
ਚੂਕਿ ਗਈ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਜਾਨੀ ॥੩॥
ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਭਜੁ ਸਾਰਿਗਪਾਨੀ ॥
ਉਰਵਾਰਿ ਪਾਰਿ ਸਭ ਏਕੇ ਦਾਨੀ ॥੪॥

ਅਰਥ

ਹੇ ਜੀਵ! ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਮਰਨ ਕਰ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੇ ਕੀਤਾ ॥੧॥
ਹੇ ਦੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰੀ ਮਿਹਰ ਦੀ ਆਸ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇਰੇ
ਨਾਮ ਦੇ ਜਹਾਜ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜੀਵ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਜਹਾਜ ਨੂੰ ਪਾਰ
ਕਰਦਾ ਹੈ ॥੨॥
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਸੀ ਸਮਝ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ
ਜੰਮਣ-ਮਰਨ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ॥੩॥
ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਜੀਵ! ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ, ਲੋਕ-ਪਰਲੋਕ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਂ ਉਹ
ਪ੍ਰਭੂ ਹੀ ਦੇਣਵਾਲਾ ਹੈ ॥੪॥

Shabad

O my Soul, meditate on the Lord's name,
Just as Dhruv and Prahlaad meditated on The Lord ॥1॥
O Lord, Merciful to the meek, I have placed my faith in You;
Along with all my family, I have come to aboard your boat ॥
When it pleases Him, then He inspires us to obey the *Hukam* (His Command.)
He causes this boat to cross over ॥2॥
By Guru's Grace, such understanding is infused into me;
my comings and goings in birth and death have ended ॥3॥
Says Kabeer, meditate upon the Lord, the Sustainer of the earth
In this world, in the world beyond and everywhere, He alone is the Giver ॥4॥

ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ

ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਸਰੀਰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਣ ਉਹ ਵੀ ਅਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਹੱਥ ਰੇਤੇ ਨਾਲ ਮਾਂਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗਲ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਨ ਹੋਣ।

ਪਾਠ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਪਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਣ ਵੇਲੇ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜੰਗਲ ਵਾਲੇ ਕਪੜੇ ਪਾਉਣਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜੰਗਲ ਜਾਉ ਕਪੜੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਜਾਉ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰੋ ਫੇਰ ਕਪੜੇ ਪਾਉ।

Maryada of Ishnan after Jungle

After going to the lavatory, the body becomes impure. Clothes worn while going into the lavatory are also considered unclean. It is commanded to wash one's hands with sand after going to lavatory. By doing so, purity can be established. That is why Satguru Ji orders that there should be no lavatory clothes.

It is forbidden to wear the clothes while in lavatory, while reciting *Naam Simran*, eating meals, doing *Kirtan* and preaching. So whenever you go to the lavatory take off your clothes, take a bath and purify your body and then put on clothes.

ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ

ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਚਿਤ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਧੂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ 31 ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ ਦਾਤ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜ਼ਿਆ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਪਰਮ ਪਿਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ-

1. ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਜਾਣ ਕੇ, ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਕਰੋ।
2. ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਡੋਤ ਬੰਦਨਾ ਪੜ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ।
3. ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਣੇ ਕੇਸੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰੋ।
4. ਕਪੜੇ ਜੰਗਲ ਵਾਲੇ ਨਾ ਹੋਣ।
5. ਸਿਰ ਢੱਕ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਹੈ।
6. ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਕੇ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਾਣੀ ਗਾਇਨ ਕਰੋ।
7. ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਉ।
8. ਜਿਹੜੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਣੀ ਰਚੀ, ਉਸੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗਾਇਨ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਸਨ।
9. ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਸਮਾਂ ਵੰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਰਾਗ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰੋ।

THE MARYADA OF KIRTAN

Sri Adi Granth Sahib contains the *Bani* composed by Satguru Ji as well as the *Bani* of the Saints. This entire *Bani* is recorded in 31 ragas. Singing the Guru's word in ragas is called *kirtan*. All the Gurus have placed *kirtan* at the forefront and blessed the Sikhs with a gift that connects us to the feet of that supreme father God.

While performing *Kirtan*, keep in mind the following etiquettes :-

1. Start the *Kirtan* by praying to Satguru Ji.
2. According to the Sikh decorum, it is the rule to recite *Dandaut Bandana* (A starting prayer before the Almighty) and then perform *kirtan*.
3. Always take bath from head to heel before doing *kirtan*.
4. Clothes should not be of lavatory
5. It is *maryada* to cover one's head while performing *kirtan*.
6. Sing pure and clear hymns keeping in mind the amount of beats and vowels.
7. Understand the meaning of the *Bani* and give appropriate proofs.
8. Sing in the same raga in which Guru Ji composed the *Bani*, as per teachings of Satguru Jagjit Singh Ji.
9. Sing the raga keeping in mind the time division of the ragas.

ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਤੱਕਾਂ ਮੁੱਖ ਤੇਰੇ ਵੱਲ,
ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਾਵਾਂ।
ਰਮਜ਼ਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਸਮਝਾਂ,
ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਗੁਆਵਾਂ।
ਜਦ ਆਪਾ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਡੋਬਾਂ,
ਪੀੜਾਂ, ਝੋਰੇ ਮੁੱਕਣ:
ਤੇਰੀ ਸਦਾ-ਆਨੰਦ-ਅਵਸਥਾ,
ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਤਕਾਵਾਂ।

When I look towards you,
I find happiness.
As I understand your doings,
I lose my shrewdness.
When I drown myself in you,
pains, sorrows end.
Your ever-blissful state,
I see within myself.

- ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਕਵੀ
- Pritam Singh Poet

ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਸੁੱਚੇ ਹੋਵੋ, ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ
ਸੁੱਚੇ ਹੋਵੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਦੇਖਦੇ ਹੋ,
ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ
ਅੰਦਰ ਦੁਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਜੂਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ,
ਧਿਆਨ ਦਿਉ।

Be pure from inside,
be pure on the outside.
Pay attention to the fact that
If you wish to see someone
miserable inwardly,
and feel jealous,
you too become miserable from inside,
then also you become impure.

ਹੁਕਮ- ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ
Sri Satguru Pratap Singh Ji